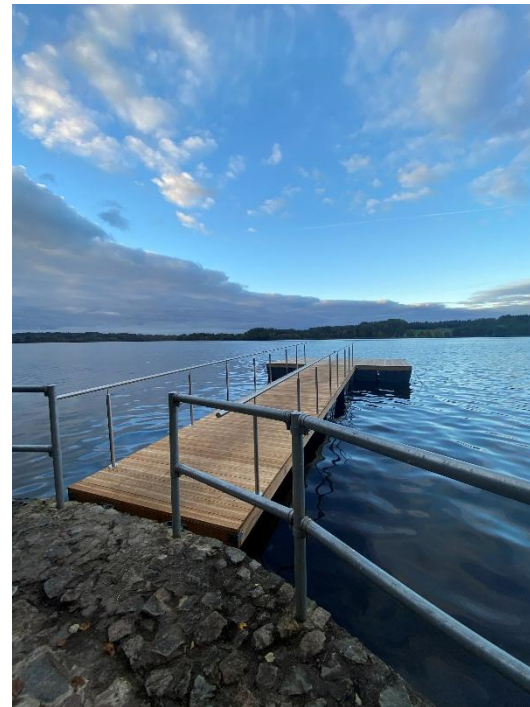

**Jaunjelgavas novada teritorijas plānojuma
2013.-2024. gadam
īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums
(monitorings)**

SIA "SVAN CONSULTING"

2024

Plānošanas dokumenta izstrādātājs:
SIA „Metrum”

Monitoringa ziņojuma izstrādātājs:
SIA “SVAN CONSULTING”

Saskaņā ar likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteiktajam, plānošanas dokumentiem, kuriem veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, nepieciešams veikt to īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu (monitoringu) par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Jaunjelgavas novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, par kura Vides pārskatu Vides pārraudzības valsts birojs 2013. gada 4. martā ir izdevis atzinumu Nr. 12.

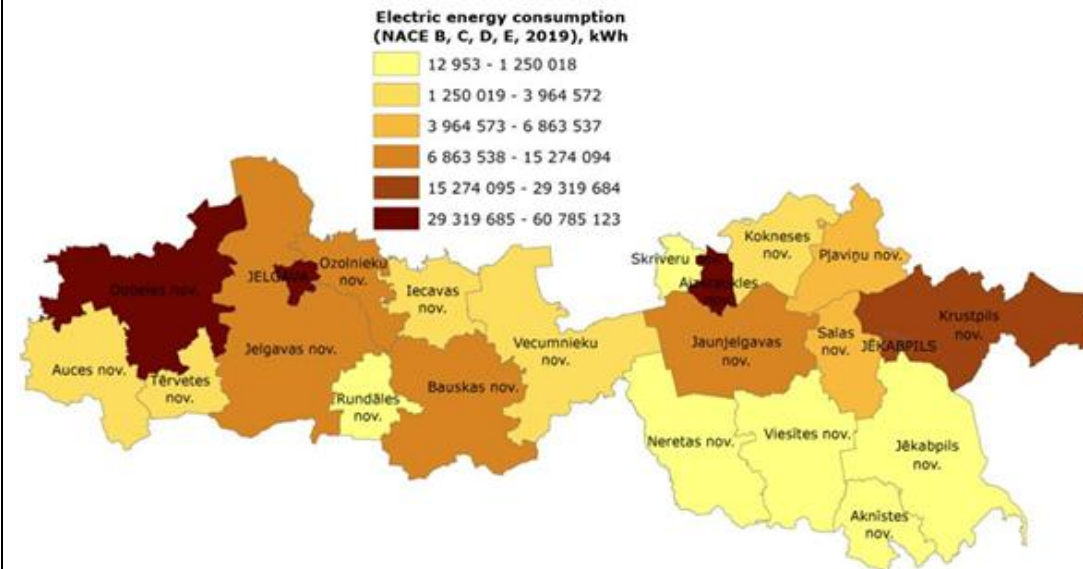
Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
1. Vides (dabas) faktori	Gaisa kvalitāte: - Viens no prioritārajiem uzdevumiem novadā ir autoceļu kvalitātes uzlabošana, kas samazinātu atmosfērā nonākošo putekļu daudzumu un uzlabotu ceļu drošību un pārvietošanos. (Vides pārskata (turpmāk VP) 3.2.1. apakšnodaļa) - Cilvēka veselībai kaitīgi ir ne tikai gaistošie organiskie savienojumi,	- Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi Aizkraukles novadā netiek veikti, taču, izvērtējot autotransporta un pārvadājumu pa dzelzceļu intensitāti, kā arī stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta, var secināt, ka novada gaisa piesārņojuma avotu ietekme uz gaisa kvalitāti ir nenožīmīga. Plānošanas dokumenta laikā reģistrētos datus nevar salīdzināt, jo ir palielinājies piesārņojošo vielu emisiju ražojošo iekārtu skaits. Likumsakarīgi, ka ir pieauguši arī emisiju apjomi. - Lai nodrošinātu gaisa kvalitāti cilvēka veselības un ekosistēmas aizsardzībai, tiek noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kas paredz pieļaujamo gaisa piesārņojuma līmeni. Gaisa kvalitāti Jaunjelgavas apvienības teritorijā ietekmē rūpnieciskie objekti, autoceļu transports, dzelzceļš un siltumenerģijas avoti (katlumājas, privāto māju apkure). Gaisa piesārņojuma avoti ir stacionārie (ražotnes un katlumājas) un mobilie (emisijas no ceļu transporta un dzelzceļa pārvadājumiem). Par būtiskiem gaisa piesārņotājiem uzskatāmi arī mājāsaimniecību apkures katli, bet ziemā tie netiek reģistrēti un uzskaitīti. - Nozīmīgākie vides riski, kas saistīti ar transporta infrastruktūru, ir bīstamo kravu pārvadājumi un trokšņi.	- Gaisa piesārņojuma avoti, kas atrodas novadā, var ietekmēt kopējo gaisa kvalitāti, tomēr ne būtiski. - Apvienotā novada attīstības perspektīvā ir iespēju robežās sekmēt dažādu atjaunojamo resursu izmantošanu papildus jau esošajai biomasas izmantošanai

	bet arī atmosfēras piesārņojums ar putekļiem. Šī problēma novadā ir aktuāla, jo daļa pašvaldības ceļu un ielu ir ar grants segumu. Līdz ar to viens no primārajiem uzdevumiem būtu šo autoceļu kvalitātes uzlabošana. (VP 3.8. nodaļa) ▪ Stingri jākontrolē novadā esošās organizācijas, kuras emitē vidē piesārņojošās vielas, lai piesārņojošo darbību veicēji ievērotu vides aizsardzības prasības un nepieļautu emisiju limitu pārsniegšanu un izsniegto piesārņojošo darbību atļauju termiņu ievērošanu. (VP 3.8. nodaļa) ▪ Jāveic stacionāro piesārņotāju stingri kontroles pasākumi Jaunjelgavas novadā, lai nepieļautu uzņēmumiem izsniegto B piesārņojošās darbības atļaujās norādīto emisiju limitu	▪ Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu „Nr.2 – Gaiss” sniegtajiem datiem, vielu piesārņojuma koncentrācijas nepārsniedz gaisa kvalitātes normatīvus un emisiju limitus. ▪ Saskaņā ar Valsts vides dienesta izsniegto piesārņojošo darbību atļauju reģistru Jaunjelgavas apvienības teritorijā nav izsniegtas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas atbilstoši likuma “Par piesārņojumu” 1. pielikuma prasībām. Kopumā izsniegtas 12 B kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas (Jaunjelgavā – 4, Daudzeses pag. – 1, Seces pag.-1, Sērenes pag. – 4, Staburaga pag. – 1, Sunākstes pag. -1). Kopumā izsniegtas 48 C kategorijas piesārņojošo darbību atļaujas (Jaunjelgavā – 6, Daudzeses pag. – 5, Seces pag.-18, Sērenes pag. – 8, Staburaga pag. – 8, Sunākstes pag. -11).¹ ▪ Plānošanas dokumenta laikā pašvaldībā īstenoti šādi projekti, kas tieši ietekmē sakoptas vides un gaisa kvalitāti pozitīvi: <u>2014. gadā:</u> ▪ Seces pagastā realizēts Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekts (KPFI) projekts Nr. KPFI-15.3/70 „Seces pirmskolas izglītības iestādes "Vasariņa" fasāžu vienkāršotā renovācija”, veicot ēkas siltināšanu, telpās nomainīti radiatoru. ▪ Seces pamatskolā tika nomainīts centrālās apkures katls, nobruģēts laukums skolas priekšā, nojaukti vecie šķūņi un akmens mūri skolas teritorijā, kuri bojāja vidi un apdraudēja apkārtējo drošību. ▪ Jaunjelgavā realizēts KPFI projekts „Mācību korpusa un sporta zāles fasāžu vienkāršotā renovācija Jaunjelgavas vidusskolas ēkai, Uzvaras ielā 1, Jaunjelgavā”. ▪ Jaunjelgavā realizēts KPFI projekts „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Jaunjelgavas pirmsskolas izglītības iestādē „Atvasīte”. <u>2018. gadā:</u> ▪ Ir veikti Sociālās aprūpes un krīzes centra “Vīgante” ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas darbi adresē “Vīgantes skola”, Staburaga pagastā projekta Nr. 4.2.2.0/17/I/053 „Energoefektivitātes paaugstināšana Jaunjelgavas novada ēkā” ietvaros, īstenojot aktivitātes oglekļa dioksīda emisiju samazināšanai, samazinot siltumenerģijas patēriņu. Ir atjaunota ēkas fasāde, cokols, jumts, siltināti bēniņi, veikta apkures pārbūve, izbūvēti siltumsūkņi. ▪ Sērenes pagastā sporta un atpūtas centram iegādāts un uzstādīts granulu apkures katls, kā arī uzstādīts izolēts dūmvads. ▪ Iegādāta un uzstādīta tualete Sērenes ciemata atpūtas zonā. ▪ Totēnu kapsētā uzstādīta jauna metāla kancele ar vara krustu.	apkurei, t.sk. saules enerģijas izmantošanu, un turpināt siltumapgādes efektivitātes uzlabošanu.
--	---	--	---

¹ <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/a-un-b-atlaujas/>

	pārsniegšanu. C kategoriju piesārņojošo darbību veicējiem ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktās piesārņojošo vielu maksimālās pieļaujamās koncentrācijas. (VP 3.2.2. apakšnodaļa) Tā kā Daudzevas ciemā dzelzceļa līnija šķērso ciema centra teritoriju ar blīvu vēsturisko dzīvojamo apbūvi, perspektīvā, lai mazinātu kravu vilcienu sastāvu trokšņa un piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotāju dzīves kvalitāti, būtiska būtu prettrokšņa sienu izbūve un/vai citi troksni un piesārņojumu mazinoši pasākumi. (VP 3.2.2. apakšnodaļa) ▪ Nepieciešams uzlabot autoceļu kvalitāti, palielināt ar asfaltu (melno) segumu klāto autoceļu km skaitu, tas mazinātu putekļu piesārņojumu un uzlabotu pārvietošanās drošību pa autoceļiem. (VP 3.2.2. apakšnodaļa)	▪ Veikta automašīnu stāvlaukuma izbūves pie Sunākstes pagasta saietā nama 1.kārta. <u>2019. gadā:</u> ▪ No 2018. līdz 2019. gadam realizēts ERAF projekts Nr. 4.2.2.0/17/I/053 “Ergoefektivitātes paaugstināšana Jaunjelgavas novada ēkā”, kura ietvaros veikti Sociālās aprūpes un krīzes centra "Vīgante" ēkai Staburaga pagastā kompleksi ergoefektivitātes pasākumi, sekmējot ēkas ergoefektivitātes paaugstināšanu, īstenojot aktivitātes oglekļa dioksīda emisiju samazināšanai, samazinot siltumenerģijas patēriņu. Veikta ēkas siltināšana, jumta seguma maiņa, ārdurvju maiņa un apkures sistēmas pārbūve, siltumsūkņa uzstādīšana šķidra kurināma katla vietā. ▪ Daudzeses pagasta pakalpojumu centrā uzstādīts granululu apkures katls “MRS katlu mājā”. ▪ Seces pagastā “Sprīdīšu” daudzdzīvokļu mājā nomainīts apkures katls. ▪ Sērenes pagastā atjaunots ciemata ielu apgaismojums. ▪ Totēnu kapsētā iegādātas un iestādītas tūjas un egles. <u>2020. gadā:</u> ▪ Staburaga pagastā izveidots ielu apgaismojums Parka uz Zemgales ielās. ▪ Seces ciemā ierīkots papildus ielu apgaismojums. ▪ Daudzeses pamatskolai tika nomainīta daļa logu. ▪ Daudzeses pagastā daudzdzīvokļu mājai “MRS ēka Nr.15” tika remontēti ventilācijas skursteņi kā arī turpinājās komunālās nodaļas apsaimniekotā dzīvojamā fonda remontdarbi (skursteņu pārbūve, logu, durvju nomaiņa-remonts, elektroinstalācijas nomaiņa, apkures ietaišu remonts). ▪ Sērenes pagastā izveidots jauns ielu apgaismojums. <u>2022. gadā:</u> ▪ Veikta ceļu virsmas divkārtu apstrāde posmā Mazā Daugavas iela no Rīgas ielas līdz Mazā Daugavas iela 5, Jaunjelgavā, tādējādi samazinot putekļu daudzumu gaisā gada sausajos periodos. ▪ Veikta ceļu virsmas divkārtu apstrāde posmā “Sproģi – Mucenieki, Daudzeses pagastā, tādējādi samazinot putekļu daudzumu gaisā gada sausajos periodos. ▪ Veikta ceļu virsmas divkārtu apstrāde posmā “Torņa iela, Sece, Seces pagastā”, tādējādi samazinot putekļu daudzumu gaisā gada sausajos periodos. ▪ 2023. gadā: ▪ Veikta ceļa divkārtu virsmas apstrāde Jaunjelgavā, Jaunā ielā, tādējādi samazinot putekļu daudzumu gaisā gada sausajos periodos. ▪ Analizējot elektroenerģijas patēriņa struktūru reģiona pašvaldībās 2019. gadā, var secināt, ka pašvaldības, kurās ir attīstīta rūpniecība, elektroenerģija visvairāk tiek	
--	--	--	--

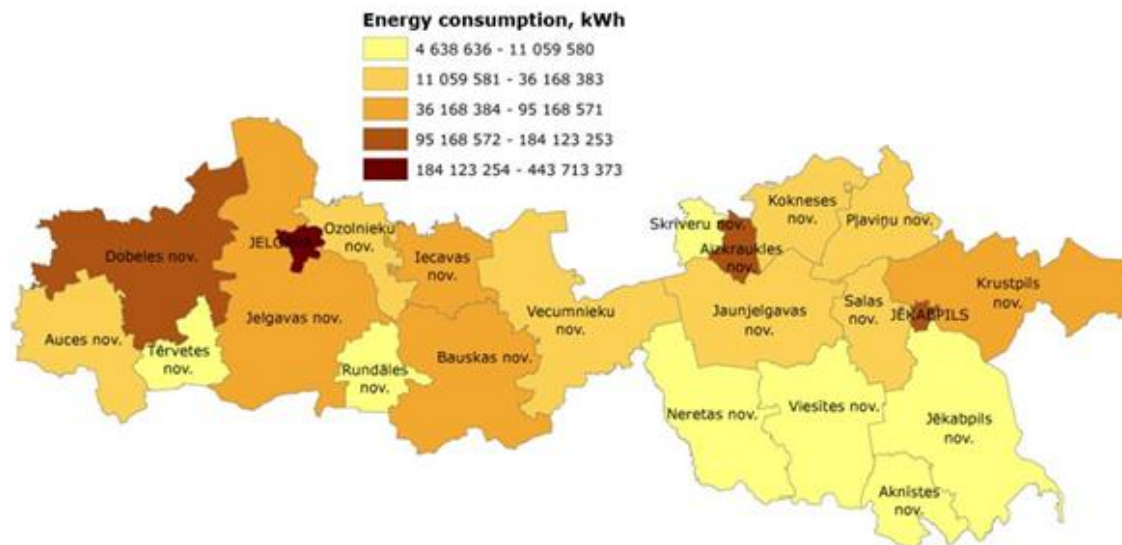
patērēta tieši šajā sektorā. Pašvaldībās, kurās nav daudz rūpniecisko uzņēmumu, elektroenerģijas patēriņu galvenokārt veido mājsaimniecības un pakalpojumu sektors. Elektroenerģijas patēriņš Jaunjelgavas apvienības teritorijā ir viens no augstākajiem Aizkraukles novadā uzreiz pēc Aizkraukles pilsētas un pagasta, un tas vidēji sasniedz no 6 863 538 līdz 15 274 094 kWh. Skatīt 1. attēlu.

1. attēls. Elektroenerģijas patēriņš 2019. gadā pa NACE darbības veidiem novados Zemgalē, kWh²

- Zemgales reģionā ALTUM līdz šim izsniegto aizdevumu apjoms uzņēmumiem investīcijām energoefektivitātes pasākumos veido 2.29 milj. EUR. Aizņēmumi novirzīti uzņēmumiem investīcijām t.sk., apkures sistēmu energoefektivitātes uzlabošanai, ražošanas iekārtām, aprīkojumam u.tml. Jaunjelgavas apvienības teritorijā 2019. gadā siltumenerģijas patēriņš veidoja vidēji no 11 059 581 līdz 36 168 383 kWh. Skatīt 2. attēlu.

² Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.-2030. gadam, Attīstības programmas 2021-2027. gadam esošās situācijas raksturojums

2. Attēls. Siltumenerģijas patēriņš 2019. gadā novados Zemgalē, kWh³

Industriālie objekti, kas nodoti ekspluatācijā no 2016.gada:

2016.gads:

1. Ēka zivju audzēšanas recirkulācijas sistēmai adresē "Silmači", Seces pagastā.

2017.gads:

1. Graudu uzglabāšanas un izsniegšanas torņi adresē "Labības punkts", Daudzeses pagastā.

2018.gads:

1. Gaļas lopu novietne adresē "Skudriņas", Sērenes pagastā.

2019. gads:

1. Ražošanas cehs adresē Meža iela 4B, Jaunjelgavā.
2. Lauksaimniecības tehnikas darbnīca adresē "Labības punkts", Daudzeses pagastā.

2020. gads:

1. Kūts un barības noliktava adresē "Druvas", Sunākstes pagastā.

2021. gads:

1. Noliktavas ēkas pārbūve Jēkabpils ielā 21B, Jaunjelgavā.

2022. gads:

1. Tehnikas novietne adresē "Karogi", Seces pagasts.

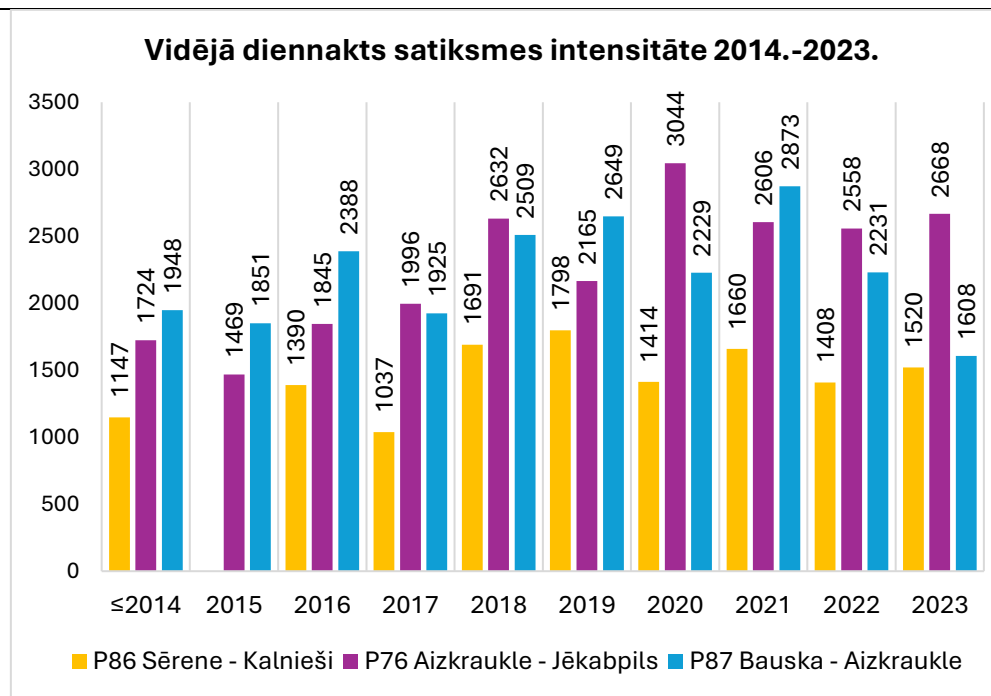
³ Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.-2030. gadam, Attīstības programmas 2021-2027. gadam esošās situācijas raksturojums

		2. Noliktavas jaunbūve adresē "Taurītes", Sērenes pagasts. 3. Siltumnīca adresē "Gundegas", Seces pagastā. <u>2023. gads:</u> 1. Noliktavas ēkas jaunbūve Jēkabpils ielā 21B, Jaunjelgavā. 2. Lauksaimniecības mašīnu un tehnikas novietne adresē "Labības punkts", Daudzeses pagastā. 3. Angāra - noliktavas ēkas pārbūve par tehnikas novietni "Jaunpīlādži", Sunākstes pagastā. ▪ Visu augstākminēto objektu būvniecība un atjaunošana veikta atbilstoši Aizkraukles novada teritorijas plānojumam. ▪ Laika posmā no 2014. līdz 2023. gadam ir vērojams mainīgs vidējā transportlīdzekļu skaits diennaktī uz reģionālas nozīmes ceļiem: - P86 Sērene – Kalnieši; - P76 Aizkraukle – Jēkabpils; - P87 Bauska – Aizkraukle; uz vietējas nozīmes ceļiem: - V928 Sece - Seces stacija; - V949 Pievedceļš Seces skolai; - V927 Tenči - Daudzeva – Vīgante; - V929 Daudzeva – Dimanti; - V930 Daudzevas rampas pievedceļš; - V956 Daudzeva - Viesīte – Apserde; - V947 Staburags – Sēlišķas. Saskaņā ar VSIA “Latvijas valsts ceļi” apkopoto satiksmes intensitātes statistiku vislielākā satiksmes intensitāte novērota uz reģionālas nozīmes ceļa P76 Aizkraukle – Jēkabpils, kur vidējā diennakts satiksmes intensitāte no 2014. līdz 2023. gadam svārstās no 1469 līdz 3044. Nedaudz mazāka vidējā diennakts satiksmes intensitāte novērota uz reģionālas nozīmes ceļa P87 Bauska – Aizkraukle, kas no 2014. līdz 2023. gadam svārstās no 1608 līdz 2873 transportlīdzekļiem. Uz vietējas nozīmes ceļiem vidējā diennakts satiksmes intensitāte svārstās no 100 līdz 573 transportlīdzekļiem, vislielākā satiksmes intensitāte novērota uz ceļa P930 Daudzevas rampas pievedceļš. Skatīt 1.tabulā un 3. attēlā.	
--	--	--	--

1.tabula. Vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī. ⁴

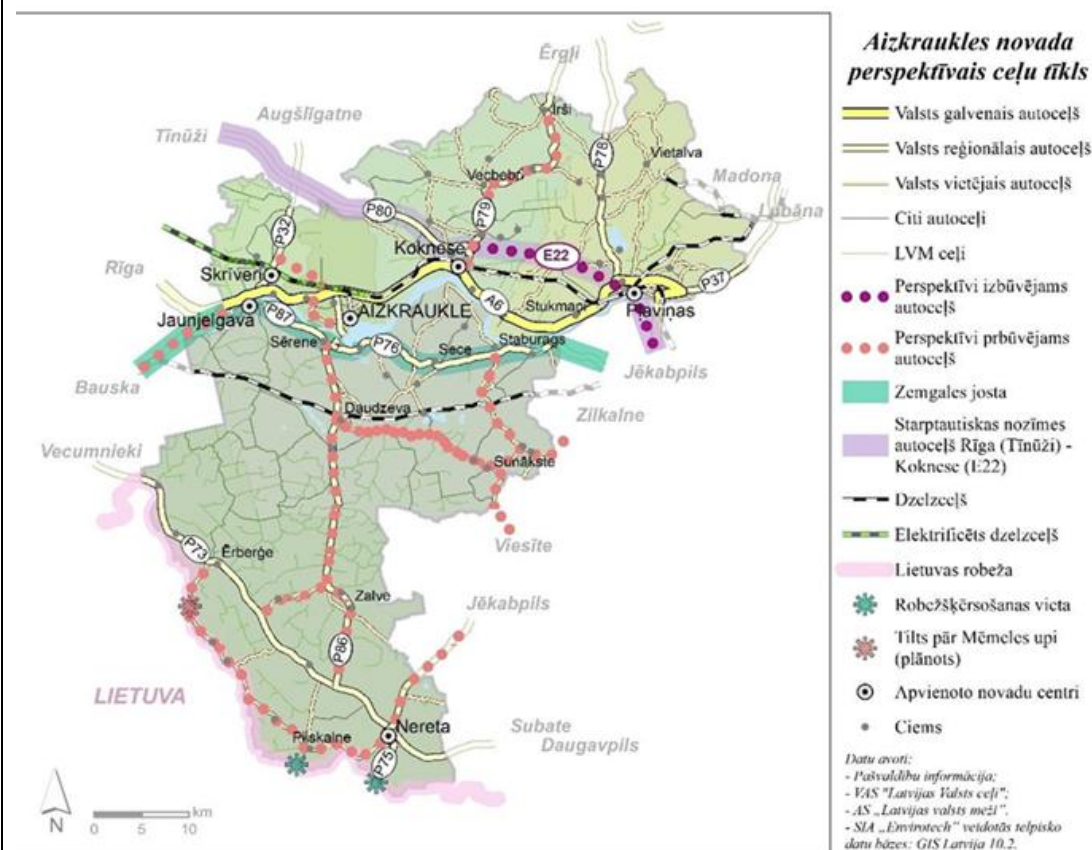
Ceļa Nr.	Ceļa nosaukums	no km	līdz km	≤2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
P86	Sērene - Kalnieši	0.000	8.500	1147		1390	1037	1691	1798	1414	1660	1408	1520
P76	Aizkraukle - Jēkabpils	0.000	37.680	1724	1469	1845	1996	2632	2165	3044	2606	2558	2668
P87	Bauska - Aizkraukle	1.919	17.480	1948	1851	2388	1925	2509	2649	2229	2873	2231	1608
V928	Secē - Seces stacija	0.000	6.500	150		299			265				218
V949	Pievedceļš Seces skolai	0.000	0.500	278		438			225		110		
V927	Tenči - Daudzeva - Vīgante	0.000	15.000	223		≤100					≤100		
V929	Daudzeva - Dimanti	0.000	1.400	≤100		≤100					111		
V930	Daudzevas rampas pievedceļš	0.000	1.600	219		312			573			568	
V956	Daudzeva - Viesīte - Apserde	0.000	22.477	193		135				163			161
V947	Staburags - Sēlišķas	0.000	8.600	≤100		192			≤100		≤100		

⁴ <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/>

3. attēls. Vidējā diennakts satiksmes intensitāte uz reģionālas nozīmes ceļiem laika posmā no 2014. līdz 2023. gadam

- Esošais ceļu tīkls nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un novada attīstības centru Aizkraukli, taču tāpat kā visā valstī kopumā, arī Jaunjelgavas apvienībā nepieciešami autoceļu pārbūves un sakārtošanas darbi, asfaltseguma uzklāšana vai dubultās virsmas apstrāde, lai uzlabotu satiksmes drošību un gaisa kvalitāti.

4. attēls. Aizkraukles novada esošais un perspektīvais ceļu tīkls un satiksmes infrastruktūra⁵

Troksnis

- Paaugstināts trokšņa līmenis ir lielāka problēma blīvi apdzīvotās vietās kā lauku teritorijās. Troksnis ir saistīts ar daudzām cilvēka aktivitātēm, bet vislielākā ietekme ir transporta satiksmei (autotransportam, dzelzceļam). Nozīmīgākie troksni radošie objekti Jaunjelgavas apvienības teritorijā ir autotransporta un dzelzceļa satiksme un ražošanas uzņēmumu tehnisko iekārtu darbība.
- Jaunjelgavas apvienības teritoriju šķērso stratēģiskas nozīmes dzelzceļa līnija Jelgava – Krustpils, pa kuru pārvietojas tikai kravas vilcieni. Kravas vilcieni rada troksni, vibrācijas un smakas. Regulāri braucošie kravu vilcienu sastāvi nelabvēlīgi ietekmē Daudzevas ciema iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kuru dzīvojamās mājās atrodas

⁵ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

		tiešā dzelzceļa līnijas tuvumā, tāpēc būtu nepieciešams veikt pasākumus dzelzceļa trokšņu un piesārņojuma mazināšanai. ▪ Līdz šim Jaunjelgavas apvienības teritorijā nav veikta trokšņa līmeņa noteikšana un kartēšana.	
	Ūdens ▪ Ūdensapgādē izmantotajiem pazemes ūdeņiem ir jāatbilst MK noteikumu Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” 2003. gada 29. aprīļa izvirzītajām prasībām.(VP 3.4. nodaļa) ▪ MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem. ▪ Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.118 Daugavas upe visā	▪ Ūdeņi ir nozīmīgs resurss, kuru izmanto elektrības ražošanai, tūrismam, rekreācijai, zivsaimniecībai un citām vajadzībām. ▪ Jaunjelgavas apvienības teritorija atrodas Daugavas un Lielupes upju sateces baseinos. Lielupes baseinā esošās ūdensteces, kas plūst caur Jaunjelgavas apvienību ir Iecava un Viesīte, Daugavas baseinā - Daugava, Lauce un Piksteres ezers. Kā publiskā ūdenstilpe novadā ir noteikts Znotiņu jeb Aklais ezers Daudzeses pagastā. ▪ Vislielākā un nozīmīgākā novada upe ir Daugava. Daugavas ūdens pieder pie vāji mineralizētiem ūdeņiem. Daugavas ūdens ir nozīmīgs kā atjaunojamais enerģētiskais resurss, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai – Aizkraukles novadā darbojas Pļaviņu HES. Pļaviņu HES ir nozīmīga loma Latvijas enerģētikā – tā jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā un otra lielākā Eiropas Savienībā un veido daļu no Daugavas HES kaskādes. Pļaviņu HES ūdenskrātuve ir lielākais mākslīgi uzpludinātais virszemes ūdensobjekts Latvijas teritorijā: tās kopējā platība ir 32,4 km² un vidējais dziļums – 14,6 m. Daugavas upes un ūdenskrātuves ūdeņi izmantojami arī zivsaimniecībā un rekreācijā.⁶ ▪ Programmas Interreg Europe programma 2014.-2020.gadam Projekta Nr.PGI05271 “Eiropas bioloģiskās daudzveidības aizsardzība no invazīvām svešzemju sugām”, saīsinātais nosaukums: “INVALIDIS” ir veikts pētījums par Daudzveidīgās sēdgliemenes lomu Pļaviņu ūdenskrātuves ekosistēmu funkcionēšanā. Info pieejams: https://www.zemgale.lv/informativie-materiali/category/22-prezentacijas ▪ Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu 2022. - 2027. gadam Daugavā pie Jaunjelgavas ir noteikta vidēja ekoloģiskā kvalitāte. Lauces upē noteikta laba ekoloģiskā kvalitāte. Skatīt 5. attēlā. ▪ Virszemes ūdens kvalitāti negatīvi ietekmē komunālo saimniecību notekūdeņi, lauksaimniecības un mežsaimniecības notece, pārrobežu piesārņojuma pārnese, rūpnieciskie notekūdeņi. Notekūdeņu radītā slodze ir būtiska tajos ūdensobjektos, kur izvietotas lielākās pilsētas vai kuros ir liels apdzīvoto vietu blīvums (Daugavas posms no Pļaviņām līdz Rīgai), jo lielāko piesārņojumu pēc apjoma un piesārņojošo vielu koncentrācijas rada tieši komunālais sektors un tādas ražošanas nozares kā pārtikas produktu un dzērienu ražošana, lauksaimniecība un transporta nozare. Šajā posmā ūdens kvalitāte ir novērtēta kā vidēja un slikta.	▪ Pie ūdenstilpnēm ir iekārtotas atpūtas vietas, tomēr teritorijā nav nevienas peldvietas, kas atbilstu Ministru kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība”. ▪ Jaunjelgavas apvienībā nepieciešama ūdensapgādes urbumu inventarizācija un urbumu uzskaitē, jāparedz neapsaimniekoto urbumu tamponēšanu. Urbumi, kas netiek apsaimniekoti ir potenciāli pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti. Pašlaik nav pieejami dati par

⁶ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

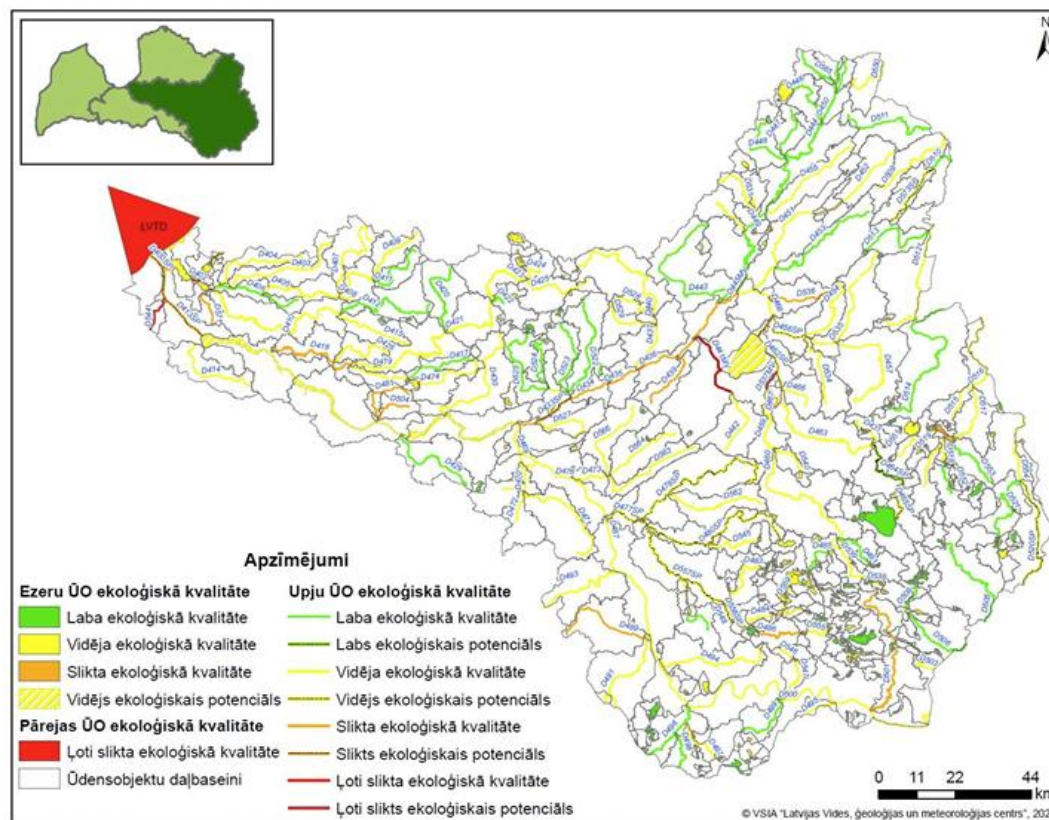
garumā Latvijas teritorijā ir karpveidīgo zivju ūdeņi.

- ES Direktīva 91/271/EEK “Par pilsētu notekūdeņu attīrīšanu”.

- Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna mērķis ir sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti vai arī, gadījumos, kad ūdensobjekta kvalitāte jau ir augsta/laba esošās kvalitātes nepasliktināšanos. (VP 3.3.2. apakšnodaļa)

- Novadā jāuzlabo NAI efektivitāte, daļa no NAI ir nolietojušās un tām nepieciešama rekonstrukcija, lai tiktu nodrošināta notekūdeņu attīrīšana atbilstoši normatīvajiem aktiem un izplūžu emisijas limitiem. (VP 3.5. nodaļa)

- Jāveicina jaunu pieslēgumu veidošanos pie esošās centralizētās

5. attēls. Daugavas upju baseina apgabala virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls pēc 2014.-2019.g. monitoringa rezultātiem.⁷

- Pieejamie monitoringa dati liecina, ka lielākā daļa upju un ezeru ūdensobjektu Daugavas upju baseinu apgabalā atbilst vidējai ekoloģiskai kvalitātei - sekojošas aglomerācijas ir izpildījušas ES direktīvas 91/271/EEC (21.05.1991.) prasības līdz 2015.gadam un izveidojušas notekūdens savākšanas sistēmu visas aglomerācijas robežās, kā arī notekūdens attīrīšanas iekārtas šajās aglomerācijās nodrošina pilnvērtīgu notekūdens attīrīšanu: Daugavpils, Madona, Aizkraukle, Koknese, Baloži, Ulbroka, Cesvaine, Mālpils, Preiļi.

- Lielupes sateces baseina apgabals Latvijas teritorijā aizņem 8849,3 km² jeb 13,7% no Latvijas teritorijas, bet tā kopējā platība ir 17 600 km², Lielupes sateces baseina

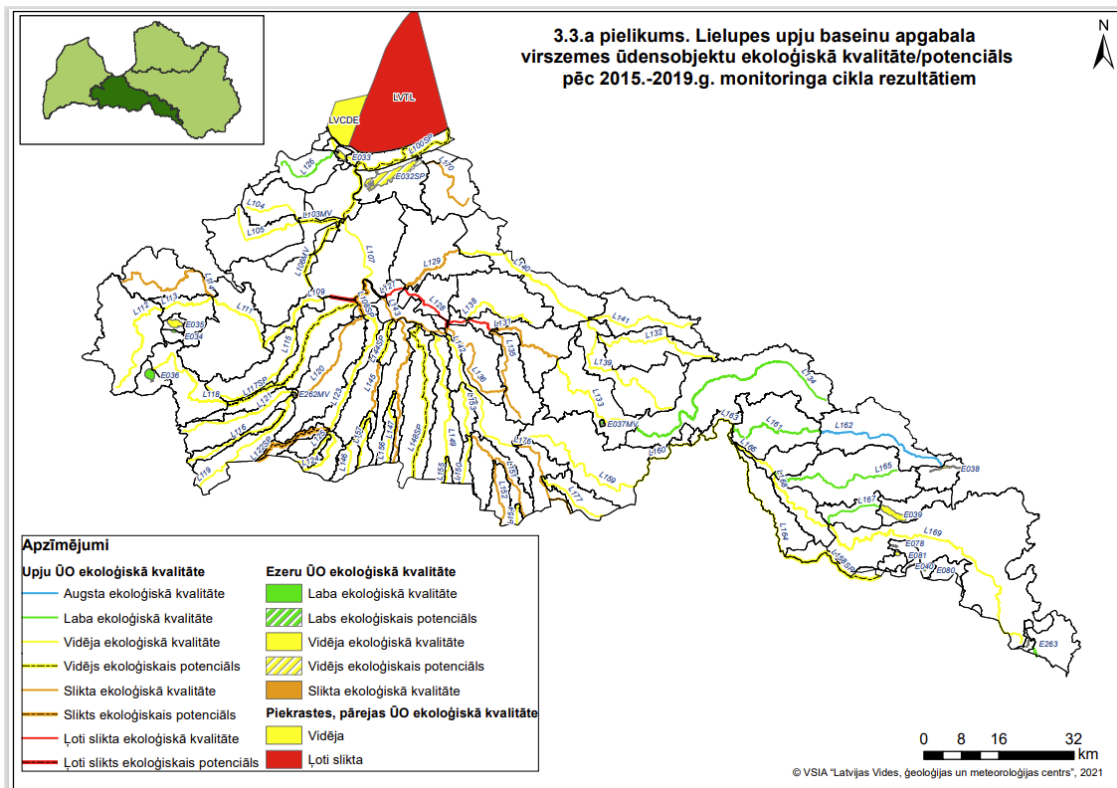
iespējamo piesārņojumu no šobrīd neapsaimniekotajiem un netamponētajiem ūdensapgādes urbumiem.

- Vairs nenotiek nekontrolēta organisko un minerālmēsļu izmantošana, praktiski pilnībā ir izslēgtas naftas produktu noplūdes no dažādām ražošanas teritorijām. Pļaviņu hidroelektrostacijas (HES) tuvums var ietekmēt ekoloģisko kvalitāti dažādu apstākļu dēļ (plūdi, draudi zivju migrācijai un ekosistēmu pastāvēšanai), tomēr HES piesārņojuma un emisiju ziņā ir salīdzinoši tīra ražotne, jo

⁷ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam

sistēmas un mājsaimniecībām, kurām nav iespējams pieslēgties pie centralizētās sistēmas, jāizbūvē notekūdeņu krājrezervuāri, no kuriem notekūdeņi tiks izvesti uz tuvāko NAI. (VP 3.5. nodaļa)

apgabala otra puse atrodas Lietuvas valsts teritorijā.

6. attēls. Lielupes upju baseina apgabala virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls pēc 2015.-2019.g. monitoringa rezultātiem⁸

- Laba ekoloģiskā kvalitāte ir Viesītes (L161) un Lauces (D429) upēs, kā arī Piksteres ezerā (E063). Skatīt 6. attēlā.
- Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi tiek nodrošināti Jaunjelgavas pilsētā, ciemos – Daudzevā, Sērenē, Sunākstē, Secē, Staburagā un Daudzesē.
- Vairākos ciemos ir uzstādītas atdzelžošanas un ūdens attīrīšanas iekārtas, kas uzlabo dzeramā ūdens kvalitāti. Ūdensapgādes sistēmu urbumu aizsardzībai ir noteiktas

elektroenerģija tiek ražota no atjaunojamiem energoresursiem.

- Kaut arī pazemes ūdeņi ir ievērojamāki tīrāki kā virszemes ūdeņi, eksistē to kvalitātes problēmas un piesārņojuma draudi.

- Rūpniecisko notekūdeņu novadīšana notiek saskaņā ar Valsts vides dienesta uzņēmumiem izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, kuru nosacījumu ievērošanu kontrolē Valsts vides dienests.

⁸ Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam

aizsargjoslas - stingrā režīmā, ķīmiskā un bakterioloģiskā aizsargjosla, stingrā režīmā aizsargjosla tiek iežogota un labiekārtota.

- Daļa no ūdensapgādes sistēmām Jaunjelgavas apvienības teritorijā ir tehniski nolietotojušās, tādēļ, lai uzlabotu to stāvokli un dzeramā ūdens kvalitāti, nepieciešama to atjaunošana.
- Jaunjelgavas apvienības centralizētajai ūdensapgādei tiek izmantoti pazemes ūdeņi no Amatas, Gaujas un Pļaviņu pazemes ūdens horizontiem. Pazemes ūdensobjektiem Jaunjelgavas novadā ir laba ūdeņu kvalitāte un kvantitāte. Jau Jaunjelgavas pilsētā dzeramā ūdens apgāde notiek no pazemes ūdens atradnes „Jaunjelgava”, ūdens apgādes urbumiem noteiktas 30 m stingra režīma un 51 ha ķīmiskā aizsargjosla. Pārējiem centralizētajā ūdensapgādē (Sērenes, Daudzevas, Daudzeses, Sunākstes, Seces un Staburaga ciemos) izmantotajiem urbumiem ir noteiktas 10 m stingra režīma aizsargjoslas, Sunākstes ciemā arī ķīmiskā aizsargjosla (20 m) un bakterioloģiskā aizsargjosla, Sērenes ciemā – arī bakterioloģiskā aizsargjosla.
- Individuālās dzīvojamās mājās un teritorijās, kur nav pieejama centralizētā ūdensapgāde tiek izmantota individuālā ūdensapgāde (urbumi un akas).
- Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu “2-ūdens” par 2023. gadu vislielākais ūdens ņemšanas daudzums fiksēts Seces pagastā 1398.26 tūkst.m³, vismazākais Staburaga pagastā – 12.81 tūkst.m³, kopā ņemtais ūdens daudzums sastāda 2988.61 tūkst.m³, skatīt 2. tabulas datus.

2. tabula. Ūdens ņemšanas daudzums 2023. gadā⁹

Administratīvā teritorija	Kopā ņemtais no dabīgajiem ūdens avotiem tūkst.m ³	Vietu skaits	Virszeme tūkst.m ³	Pazemes tūkst.m ³	Lietus ūdeņi tūkst.m ³
Daudzeses pagasts	519.45	3	500.00	12.50	6.96
Jaunjelgava	55.83	6	0.00	42.83	13.00
Seces pagasts	1398.26	6	1373.52	24.74	0.00
Staburaga pagasts	12.81	1	0.00	12.43	0.38
Sunākstes pagasts	979.13	3	970.00	7.89	1.24
Sērenes pagasts	23.13	5	0.00	22.16	0.97
Kopā	2988.61	24	2843.52	122.55	22.54

- Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu “2-ūdens” par 2023. gadu Jaunjelgavas

⁹ Valsts statistikas pārskats “2-ūdens” par 2023. gadu: <https://parskati.lv/gmc.lv/#viewType=waterTaken&incrementCounter=3>

pārvaldes teritorijā kopā izlietots 2480.82 tūkst.m³ ūdens, t.sk. ražošanas vajadzībām izlietots 2357.53 tūkst.m³, t.sk. komunālām, sadzīves vajadzībām izlietots 123.29 tūkst.m³, fiksēti ūdens zudumi 5.41 tūkst.m³. Datus skatīt 3. tabulā.

3. tabula. Ūdens lietošana 2023. gadā¹⁰

Administratīvā teritorija	Kopā tūkst.m3	T.sk. ražošanas vajadzībām tūkst.m3	T.sk. komunālām, sadzīves vajadzībām tūkst.m3	Ūdens zudumi tūkst.m3
Jaunjelgava	73.18	2.31	70.87	1.99
Seces pagasts	1397.74	1373.52	24.22	0.52
Staburaga pagasts	12.43	0.00	12.43	0.00
Sunākstes pagasts	975.30	970.00	5.30	2.58
Sērenes pagasts	22.16	11.70	10.46	0.32
Kopā	2480.82	2357.53	123.29	5.41

- Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu “2-ūdens” par 2023. gadu Jaunjelgavas pārvaldes teritorijā kopā novadīti 2465.16 tūkst.m³ notekūdeņi kopā no 13 notekūdeņu attīrīšanas vietām. Datus skatīt 4. tabulā.

4. tabula. Ūdens novadīšana 2023. gadā¹¹

Administratīvā teritorija	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi	T.sk ar att. norm. tīri	T.sk bez att. norm. tīri	T.sk. lietus
Jaunjelgava	1	60.36	60.36	0.00	0.00
Seces pagasts	5	1397.74	24.22	1373.52	0.00
Staburaga pagasts	1	10.95	10.95	0.00	0.00
Sunākstes pagasts	2	975.19	5.19	970.00	0.00
Sērenes pagasts	4	20.92	19.95	0.00	0.97
Kopā	13	2465.16	120.67	2343.52	0.97

¹⁰ Valsts statistikas pārskats “2-ūdens” par 2023. gadu: <https://parskati.lv/gmc.lv/#viewType=waterTaken&incrementCounter=3>

¹¹ Valsts statistikas pārskats “2-ūdens” par 2023. gadu: <https://parskati.lv/gmc.lv/#viewType=waterTaken&incrementCounter=3>

Realizētie projekti:**2013. gadā:**

- Realizēts projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Jaunjelgavā, II kārtā” (projekta īstenotājs P/A Nams), piesaistot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansējumu.

2014. gadā:

- Daudzeses pagastā noslēdzās ERAF projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Jaunjelgavas novada Daudzeses pagasta Daudzevas ciemā” Nr.3 DP/3.4.1.1.0/13/APIA/CFLA/010 būvniecības darbi.

- Sunākstes ciemā īstenots ERAF projekts ”Ūdenssaimniecības attīstība Jaunjelgavas novada Sunākstes pagasta Sunākstes ciemā”, kura ietvaros atjaunots ūdensvads, nomainītas ūdens piegādes caurules 1226,83 metru garumā, kas sekmē kvalitatīvāka dzeramā ūdens piegādi patērētājiem, samazinājušies ūdens zudumi, izbūvēti jauni kanalizācijas tīkli 737,39 metru garumā - notekūdeņu novadīšanai no Sunākstes pamatskolas, ģimenes ārsta prakses vietas, individuālajām dzīvojamām mājām, uzbūvēta kanalizācijas sūkņu stacija, kas nodrošina notekūdeņu novadīšanu no kanalizācijas tīklam papildus pieslēgtajiem objektiem uz attīrīšanas iekārtām.

Pagasta Komunālās nodaļas apsaimniekotajā dzīvojamā fondā veikti remontdarbi (dzīvojamo māju jumtu un skursteņu pārbūve, logu un durvju remonts, elektroinstalācijas nomaiņa dzīvokļos apkures un ūdens sistēmas nomaiņa.

- Sērenes pagasta dzīvojamās mājas „Ainas” ūdenssūkņa stacijas atjaunošana.
- Seces pagastā pie daudzdzīvokļu mājas „Saulstari” atjaunota lietuss ūdens novades sistēma, lai novērstu lietuss ūdens nokļūšanu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.
- Seces pagastā ierīkota dzeramā ūdens aka pie daudzdzīvokļu mājas “Vītaures”.

2018. gadā:

- Realizēts projekts Nr.17-04-A00403-000107 Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūve Jaunjelgavas novadā”.

- Daudzeses pagastā tika uzsākta pašvaldības koplietošanas meliorētā novadgrāvja USIK 384973;07 ūdensnoteku pārbūve.

- Uzsākts realizēt projektu “Pašvaldības nozīmes ūdensnoteku pārbūve Sunākstes pagastā Jaunjelgavas novadā”.

2019. gadā:

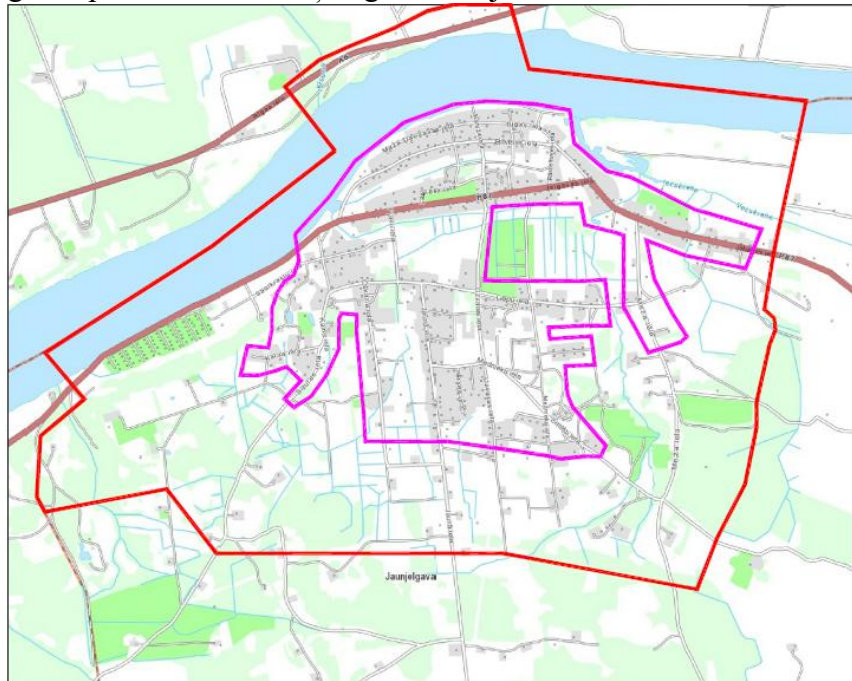
- Daudzeses pagastā veikta pašvaldības koplietošanas meliorētā novadgrāvja ūdensnoteku pārbūve.

- Seces pagastā daudzdzīvokļu mājā “Dalbes” ievilkts iekšējais ūdens tīkls, atremontēts koridors, sakārtota kanalizācija.

- Sērenes pagastā iegādāts un uzstādīts dziļurbuma sūknis.
- Sunākstes pagasta teritorijā realizēts ES struktūrfondu finansēts un Jaunjelgavas novada pašvaldības līdzfinansēts projekts “Pašvaldības nozīmes ūdensnoteku pārbūve Sunākstes pagastā Jaunjelgavas novadā”, kura rezultātā atjaunotas ūdensnotekas pagasta teritorijā 6 km kopgarumā, t.sk. veikta ūdensnoteku sakārtošana Sunākstes ciemā.

2020. gadā:

- Pansijā Vīgante tika turpināta teritorijas labiekārtošana, izrakts dīķis.
- Staburaga pagastā uzstādīta ūdens atdzelžošanas iekārta un gaisa pūtējs attīrīšanas iekārtām.
- Uzbūvēta ūdens atdzelžošanas ēka un iegādātas ūdens atdzelžošanas iekārtas Dīķos, Sērenes pagastā.
- Nomainītas iekārtas Sunākstes ciema notekūdeņu attīrīšanai: notekūdeņu pieņemšanas tvertne, notekūdeņu apjoma uzskaitē.
- Jaunjelgavas pilsētas notekūdeņu aglomerācija attēlota 7. attēlā.

Apzīmējumi

- notekūdeņu aglomerācijas robeža
- aglomerācijas robeža

7. attēls. Jaunjelgavas pilsētas notekūdeņu aglomerācija.

Zemes dziļu resursi

▪ Derīgo izrakteņu ieguve Lauksaimniecības teritorijās (L) un Mežu teritorijās (M) atļauta, ja tiek izpildīti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktie nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanai. (VP 8.2)

▪ Lai uzsāktu derīgo izrakteņu ieguvi, nepieciešams veikt detālu ģeoloģisko izpēti. Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām. (VP 8.2)

▪ Derīgo izrakteņu ieguve nav atļauta Jaunjelgavas pilsētas un ciemu teritorijās, kultūras pieminekļu teritorijās un īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (ĪADT), īpašas nozīmes ainavu telpās, kā arī tuvāk par 500 m no pilsētas un ciemu teritoriju robežām un tuvāk par 25 m no blakus esošo zemes vienību robežām. (VP 8.2.)

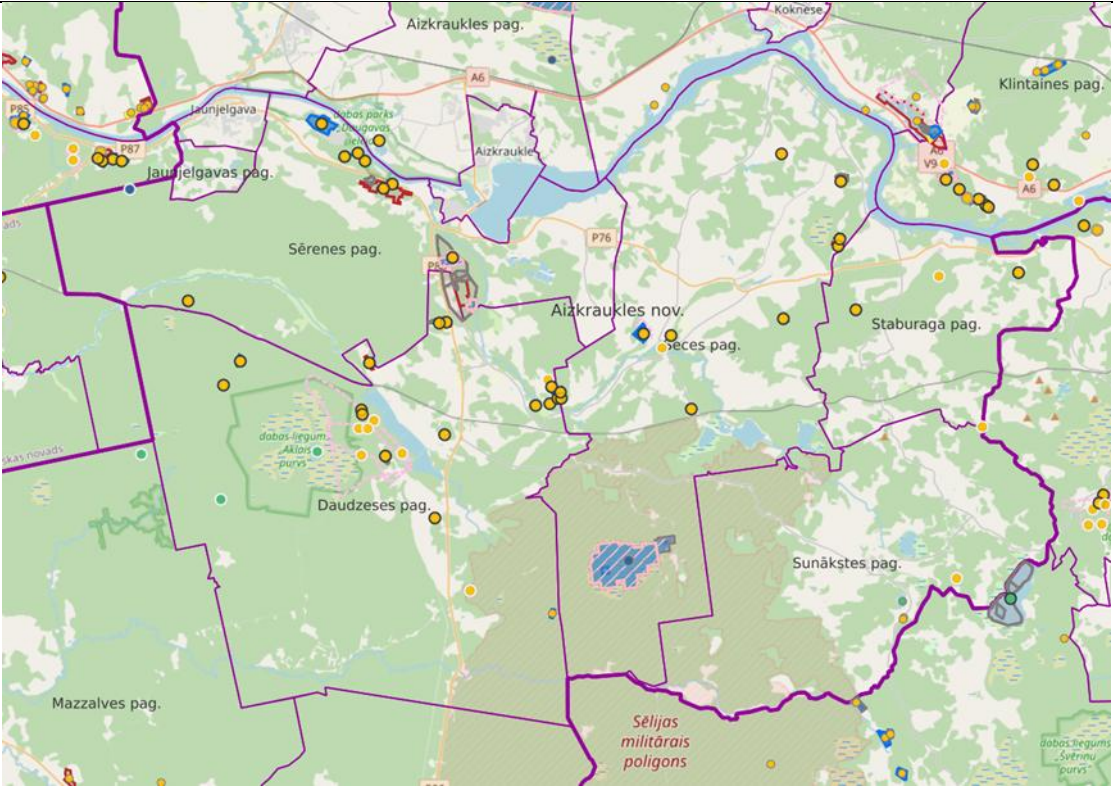
▪ Saskaņā ar Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem (turpmāk – LVĢMC) Jaunjelgavas apvienībā ir 43 derīgo izrakteņu ieguves vietas, kur iegūst kūdru, smilti, smilšmālu, sapropeli, un dolomīta derīgos izrakteņus. No 50 derīgo izrakteņu atradnēm kūdra ir sastopama 1 atradnē, dolomīts – 3, sapropelis – 3 atradnē, smilts - 26 atradnēs, mālsmilts – 1 atradnē, smilts-grants – 21 atradnē. Visbiežāk sastopamais derīgais izraktenis ir smilts. Skatīt 5. tabulā un 8. attēlā.

5. tabula. Derīgo izrakteņu ieguves vietas Jaunjelgavas apvienības teritorijā¹²

Nr. p.k.	Atradnes numurs	Atradnes nosaukums	Izrakteņi	Administratīvā teritorija
1	B2880	Jaunkampāni	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts, Seces pagasts
2	B1245	Lauce	Dolomīts	Daudzeses pagasts, Sērenes pagasts
3	B2880	Jaunkampāni	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts, Seces pagasts
4	B612	Sudmalnieki	Smilts	Daudzeses pagasts
5	B720	Sudmalnieki	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts
6	B1262	Daudzese	Dolomīts	Daudzeses pagasts
7	B1429	Tupāni	Smilts-grants	Daudzeses pagasts
8	B1434	Stupeļu kalns	Smilts-grants	Daudzeses pagasts
9	B1537	Balbieri - 2	Smilts-grants	Daudzeses pagasts
10	B1694	Stūrmaļi	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts
11	B1839	Mente	Smilts	Daudzeses pagasts
12	B2055	Rezerve nr.3	Smilts	Daudzeses pagasts
13	B2086	Medņi	Smilts-grants	Daudzeses pagasts
14	B2087	Kalna Trepāni	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts
15	B2141	Pagrabkalni	Smilts	Daudzeses pagasts
16	B2210	Sudmalas	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts
17	B2211	Leimaņi	Smilts	Daudzeses pagasts

¹² <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>

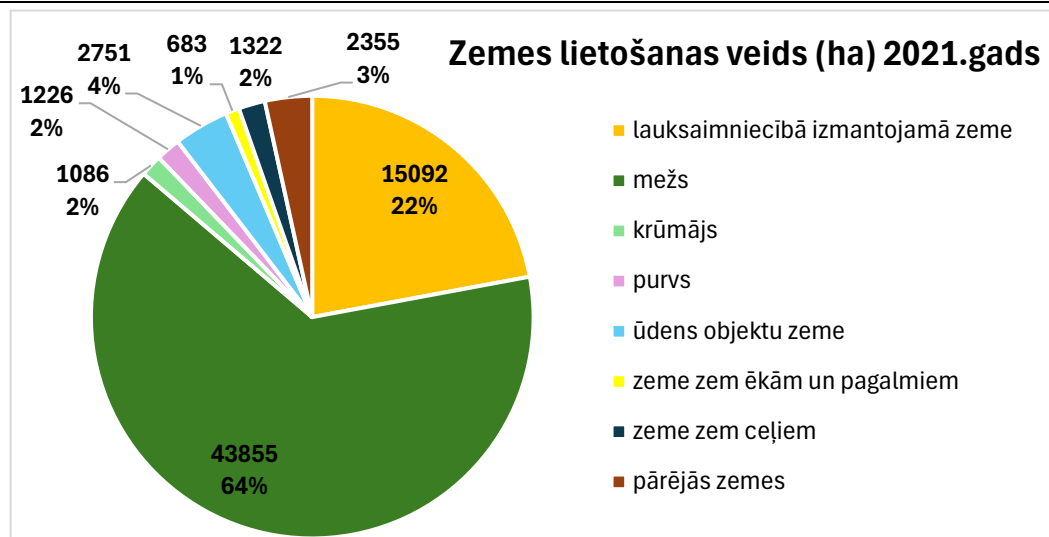
	▪ Plānojot jaunus derīgo izrakteņu ieguves karjerus, ir jāizstrādā transporta un energoapgādes shēma, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotajām vietām un cilvēku dzīves kvalitāti tajās. Derīgo izrakteņu ieguve nedrīkst pasliktināt blakus esošo nekustamo īpašumu īpašnieku dzīves apstākļus - piebraucamo ceļu kvalitāti, ūdens ieguvi, trokšņa un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā utt. (VP 8.2.) ▪ Pēc derīgo izrakteņu karjeru ekspluatācijas beigām, tie ir jārekultivē saskaņā ar projektu (2 gadu laikā), kā arī jāsakārto karjeru izstrādes laikā bojātā infrastruktūra - piebraucamie ceļi u.c. Karjeru teritorijās nav atļauta atkritumu izgāšana. (VP 8.2.)		<table><tr><td>18</td><td>B2367</td><td>Seces iecirkņa 139.kvartāls</td><td>Smilts</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>19</td><td>B2500</td><td>Muldavas</td><td>Dolomīts</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>20</td><td>B2673</td><td>Kalna Trepāni - 2008.g.</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>21</td><td>B2764</td><td>Krasti</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>22</td><td>S5917</td><td>Aklais ezera iegula</td><td>Sapropelis</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>23</td><td>S5999</td><td>Linezers ezera iegula</td><td>Sapropelis</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>24</td><td>B17160</td><td>Daudzese</td><td>Smilts</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>25</td><td>B17737</td><td>Sudmalnieki</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>26</td><td>B17751</td><td>Dobeļi</td><td>Smilts</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>27</td><td>B17763</td><td>Ārītes</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Daudzeses pagasts</td></tr><tr><td>28</td><td>B2067</td><td>Slokas</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>29</td><td>B1430</td><td>Vītaures</td><td>Smilts-grants</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>30</td><td>B1906</td><td>Lauksāri I</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>31</td><td>B1907</td><td>Silenieki</td><td>Smilts</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>32</td><td>B2568</td><td>Vecgaiļi</td><td>Smilts</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>33</td><td>B2635</td><td>Caunes</td><td>Smilts, Smilts-grants</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>34</td><td>K3765</td><td>Tīrais purvs</td><td>Kūdra</td><td>Sērenes pagasts</td></tr><tr><td>35</td><td>B17234</td><td>Stupeles</td><td>Mālsmilts, Smilts, Smilts-grants</td><td>Seces pagasts</td></tr><tr><td>36</td><td>B1431</td><td>Kalnaupes</td><td>Smilts-grants</td><td>Staburaga pagasts</td></tr><tr><td>37</td><td>B2590</td><td>Mežāki</td><td>Smilts</td><td>Staburaga pagasts</td></tr><tr><td>38</td><td>B2714</td><td>Dardzēni</td><td>Smilts</td><td>Staburaga pagasts</td></tr><tr><td>39</td><td>B17760</td><td>Krustakrogs</td><td>Smilts</td><td>Staburaga pagasts</td></tr><tr><td>40</td><td>B1428</td><td>Ķīvītes</td><td>Smilts-grants</td><td>Sunākstes pagasts</td></tr><tr><td>41</td><td>B1432</td><td>Vecaines</td><td>Smilts-grants</td><td>Sunākstes pagasts</td></tr><tr><td>42</td><td>B1527</td><td>Vaivarīni</td><td>Smilts</td><td>Sunākstes pagasts</td></tr><tr><td>43</td><td>S6019</td><td>Mazsunākstes ezera iegula</td><td>Sapropelis</td><td>Sunākstes pagasts</td></tr></table>	18	B2367	Seces iecirkņa 139.kvartāls	Smilts	Daudzeses pagasts	19	B2500	Muldavas	Dolomīts	Daudzeses pagasts	20	B2673	Kalna Trepāni - 2008.g.	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts	21	B2764	Krasti	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts	22	S5917	Aklais ezera iegula	Sapropelis	Daudzeses pagasts	23	S5999	Linezers ezera iegula	Sapropelis	Daudzeses pagasts	24	B17160	Daudzese	Smilts	Daudzeses pagasts	25	B17737	Sudmalnieki	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts	26	B17751	Dobeļi	Smilts	Daudzeses pagasts	27	B17763	Ārītes	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts	28	B2067	Slokas	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts	29	B1430	Vītaures	Smilts-grants	Sērenes pagasts	30	B1906	Lauksāri I	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts	31	B1907	Silenieki	Smilts	Sērenes pagasts	32	B2568	Vecgaiļi	Smilts	Sērenes pagasts	33	B2635	Caunes	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts	34	K3765	Tīrais purvs	Kūdra	Sērenes pagasts	35	B17234	Stupeles	Mālsmilts, Smilts, Smilts-grants	Seces pagasts	36	B1431	Kalnaupes	Smilts-grants	Staburaga pagasts	37	B2590	Mežāki	Smilts	Staburaga pagasts	38	B2714	Dardzēni	Smilts	Staburaga pagasts	39	B17760	Krustakrogs	Smilts	Staburaga pagasts	40	B1428	Ķīvītes	Smilts-grants	Sunākstes pagasts	41	B1432	Vecaines	Smilts-grants	Sunākstes pagasts	42	B1527	Vaivarīni	Smilts	Sunākstes pagasts	43	S6019	Mazsunākstes ezera iegula	Sapropelis	Sunākstes pagasts	
		18	B2367	Seces iecirkņa 139.kvartāls	Smilts	Daudzeses pagasts																																																																																																																																
19	B2500	Muldavas	Dolomīts	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
20	B2673	Kalna Trepāni - 2008.g.	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
21	B2764	Krasti	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
22	S5917	Aklais ezera iegula	Sapropelis	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
23	S5999	Linezers ezera iegula	Sapropelis	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
24	B17160	Daudzese	Smilts	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
25	B17737	Sudmalnieki	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
26	B17751	Dobeļi	Smilts	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
27	B17763	Ārītes	Smilts, Smilts-grants	Daudzeses pagasts																																																																																																																																		
28	B2067	Slokas	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
29	B1430	Vītaures	Smilts-grants	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
30	B1906	Lauksāri I	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
31	B1907	Silenieki	Smilts	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
32	B2568	Vecgaiļi	Smilts	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
33	B2635	Caunes	Smilts, Smilts-grants	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
34	K3765	Tīrais purvs	Kūdra	Sērenes pagasts																																																																																																																																		
35	B17234	Stupeles	Mālsmilts, Smilts, Smilts-grants	Seces pagasts																																																																																																																																		
36	B1431	Kalnaupes	Smilts-grants	Staburaga pagasts																																																																																																																																		
37	B2590	Mežāki	Smilts	Staburaga pagasts																																																																																																																																		
38	B2714	Dardzēni	Smilts	Staburaga pagasts																																																																																																																																		
39	B17760	Krustakrogs	Smilts	Staburaga pagasts																																																																																																																																		
40	B1428	Ķīvītes	Smilts-grants	Sunākstes pagasts																																																																																																																																		
41	B1432	Vecaines	Smilts-grants	Sunākstes pagasts																																																																																																																																		
42	B1527	Vaivarīni	Smilts	Sunākstes pagasts																																																																																																																																		
43	S6019	Mazsunākstes ezera iegula	Sapropelis	Sunākstes pagasts																																																																																																																																		

			
	Zeme Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts aizliegums apmežot vietējās nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecībā izmantojamās zemes.	8. attēls. Derīgo izrakteņu atradnes vietu izvietojums Jaunjelgavas apvienībā¹³ Jaunjelgavas apvienības teritorijas platība ir 648.8 km², t.sk. Jaunjelgavas pilsēta – 11.2 km², Daudzevas pagasta – 211 km² un Seces pagasta – 176 km², Sunākstes pagasta – 109 km², Sērenes pagasta – 119.1 km², Staburaga pagasta – 58.5 km². Skatīt 6. tabulu.	- Tiek iznomātas lauksaimniecības zemes. - Intensīvā lauksaimniecība ar ķīmijas pielietošanu un nepietiekams skaits ekoloģisko saimniecību var turpmāk ietekmēt bioloģisko

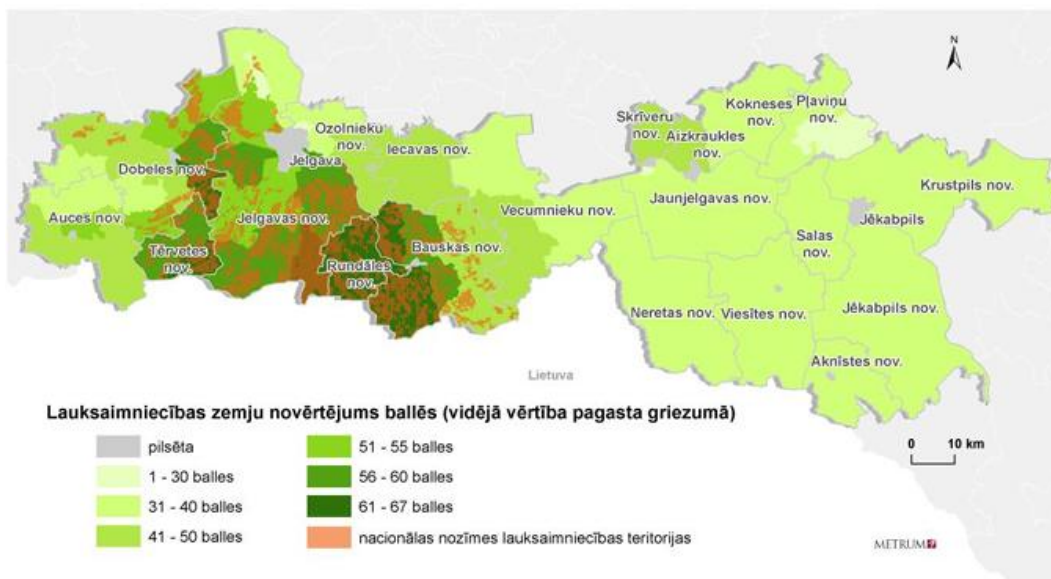
¹³ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuvets/zemes-dzilu-informacijas-sistema>

	6. tabula. Jaunjelgavas apvienības teritorijas īpatsvars ¹⁴			daudzveidību tuvējā apkārtnē un atstāt ilgtermiņa ietekmi uz vidi.
	Adminstratīvā teritorija	Platība (km ²)	Īpatsvars kopējā teritorijā (%)	
	Jaunjelgavas pilsēta	11,2	1.6	
	Daudzevas pagasts	211	30.8	
	Seces pagasts	176	25.7	
	Sunākstes pagasts	109	15.9	
	Sērenes pagasts	119,1	17.4	
	Staburaga pagasts	58,5	8.5	
	▪ Novada teritorijā neatrodas nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes, kuru izmantošanu nosaka 12.10.2010. MK noteikumi Nr.977 „Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām”. ▪ Jaunjelgavas apvienības teritorija raksturojas kā mežiem bagāta teritorija. ▪ Zālāju kā bioloģiskās daudzveidības glabātāju dzīvotnes apdraud divi pretēji procesi – intensīva lauksaimniecība un apsaimniekošanas pārtraukšana. ▪ Uz 2021. gada 1. janvāri pēc Valsts zemes dienesta datiem Jaunjelgavas apvienības teritorijas kopplatība sastāda 68 370 ha. Pēc zemes sadalījuma zemes lietošanas veidos lielāko teritorijas daļu aizņem meža zemes 43 855 ha jeb 64%, otrajā vietā ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas veido 15 092 ha jeb 22%, ūdens objektu zeme sastāda 2 751 ha jeb 4%, zeme zem ēkām 1322 ha jeb 2 % , purvi sastāda 1 226 ha jeb 2%, pārējā zeme 2355 jeb 3%. Vismazāk ir zeme zem ēkām un pagalmiem, kas veido 683 ha jeb 1% no kopējās Jaunjelgavas apvienības teritorijas. Datus skatīt 9. attēlā.			

¹⁴ Jaunjelgavas novada pašvaldības 2020. gada publiskais pārskats

9. attēls. Zemes sadalījums Jaunjelgavas apvienībā pa lietošanas veidiem (ha un %), (VZD dati uz 01.01.2021.)¹⁵

10. attēls. Lauksaimniecības teritoriju novērtējums ballēs Zemgales reģionā (vidējā vērtība pagasta griezumā)¹⁶

¹⁵ <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

¹⁶ Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021-2027 esošās situācijas raksturojums

	▪ Saskaņā ar 10. attēlu Jaunjelgavas apvienībā lauksaimniecības teritoriju vidējais novērtējums ballēs sasniedz 31-40 balles. ▪ Saskaņā ar AS "Latvijas valsts meži" statistiku par 2020. gadu Jaunjelgavas apvienības teritorijā vislielākais meža zemes īpatsvars pieder privātajiem 17 448.9 ha jeb 82% no kopējās Jaunjelgavas apvienības meža zemes teritorijas, 3307.36 ha jeb 16% pieder valstij un tikai 455.75 ha jeb 2% no meža zemes pieder pašvaldībai. Skatīt 11. attēlu. Meža zemes sadalījums ha) 2020. gads <table border="1"><thead><tr><th>Īpašuma forma</th><th>Meža zemes (ha)</th><th>Procenti</th></tr></thead><tbody><tr><td>privātie</td><td>17448.9</td><td>82%</td></tr><tr><td>valsts</td><td>3307.36</td><td>16%</td></tr><tr><td>pašvaldības</td><td>455.75</td><td>2%</td></tr></tbody></table> 11. attēls. Mežu zemes pēc īpašuma formas Jaunjelgavas apvienības teritorijā (avots – AS "Latvijas valsts meži" statistika, 2020) ▪ Par negatīvu ietekmi uz lauksaimniecības zemēm var norādīt lauksaimniecības zemju aizaugšana, kas noved pie transformācijas meža zemēs. Lielākā daļa Jaunjelgavas apvienības teritorijā esošo lauksaimniecības zemju ir sakoptas un tiek nodrošināta to izmantošana. ▪ Sunākstes pagastā organizēta cirsma kopšana pašvaldības īpašumos "Pikstere" un "Alberti".	Īpašuma forma	Meža zemes (ha)	Procenti	privātie	17448.9	82%	valsts	3307.36	16%	pašvaldības	455.75	2%	
Īpašuma forma	Meža zemes (ha)	Procenti												
privātie	17448.9	82%												
valsts	3307.36	16%												
pašvaldības	455.75	2%												
Atkritumu apsaimniekošana ▪ Atkritumu apsaimniekošanas	▪ Jaunjelgavas apvienības teritorijā tiek nodrošināta centralizēta sadzīves atkritumu savākšana. Līdz 2024. gada 31. maijam SIA "Vidusdaugavas SPAAO" nodrošināja atkritumu apsaimniekošanu Jaunjelgavas apvienībā. No 2024. gada 1. jūnija atkritumu apsaimniekošanu Jaunjelgavas apvienībā nodrošina SIA "Ķīlupe".	▪ Nepieciešams ieviest stingrākas normas pašvaldības saistošajos												

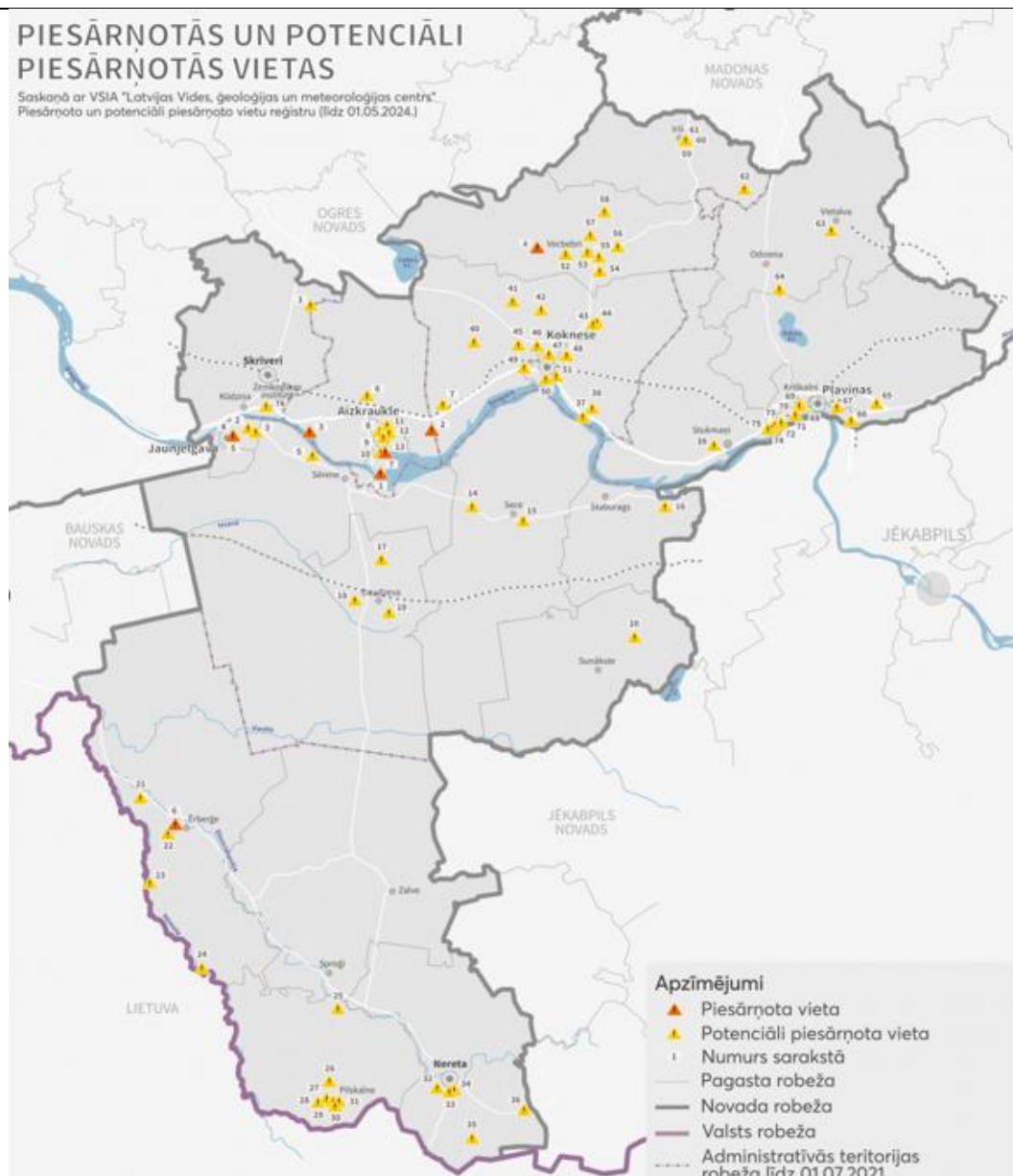
	attīstība novadā būs svarīgs plānošanas jautājums, jo ir stājies spēkā Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. 2028. gadam. ▪ Kopā ar ES prasībām atkritumu apsaimniekošanas jomā tas paredz realizēt šādus mērķus: • ES mērķi: līdz 2035. gadam panākt, ka tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādāti 65 % sadzīves atkritumu (ar starpmērķiem 2025. gadā – 55 % un 2030. gadā – 60 %), bet poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars samazināts līdz 10 % no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma. ▪ Nepieciešama infrastruktūra un ērta savākšana no iedzīvotājiem tekstila (ES prasības no 2025. gada), bioloģiski noārdāmiem un sadzīves bīstamajiem atkritumiem. ▪ Katrā pašvaldībā līdz	▪ SIA “Vidusdaugavas SPAAO” 2022. gadā kopumā Neretas un Jaunjelgavas apvienībā savāca 3243 tonnas dažādu atkritumu (tai skaitā nešķirotos sadzīves atkritumus 1096 tonnas (klase 200301), liela izmēra atkritumus 1409.10 tonnas (klase 200307), stikla iepakojums (klase 150107) 4.96 tonnas, tekstils 227.08 tonnas (klase 200110), pelni un izdedži 156.28 tonnas (klase 190112), būvniecības atkritumi 168.4 tonnas (klase 170904), betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei (klase 170107) 100.96 tonnas. ▪ Uz 20.08.2024. noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits starp SIA “Ķilupe” un māsasaimniecībām sastādīja 728 līgumus, ar juridiskām personām 76 līgumi. Kopā par atkritumu apsaimniekošanu Jaunjelgavas apvienībā tika noslēgti 804 līgumi ar SIA “Ķilupe”. ▪ Atkritumu apsaimniekošanu tiek organizēta saskaņā ar Vidusdaugavas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015.-2021. gadam un Aizkraukles novada pašvaldības domes 2022. gada 19. maija saistošiem noteikumiem Nr. 2022/ 14 “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Aizkraukles novadā”. ▪ Jaunjelgavas apvienības teritorijā radītie atkritumi tiek nogādāti apglabāšanai poligonā „Dzilā vāda”, kas atrodas Jēkabpils novadā. ▪ Valstī vidēji uz vienu iedzīvotāju 2018. gadā tika radīti 406 kg atkritumu (LVĢMC, 2018), kas aptuveni var raksturot arī Aizkraukles novadā radīto sadzīves atkritumu daudzumu uz vienu iedzīvotāju. ▪ SIA “Ķilupe” 2024. gadā Neretas, Jaunjelgavas, Skrīveru un Kokneses apvienības teritorijā vidējais nobrauktais attālums (km), lai savāktu 1m³ sadzīves atkritumu ir 5.4 km. ▪ 2024. gadā izstrādāts jauns Latgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns, kurā ietverta arī Aizkraukles novada teritorija, ievērojot Atkritumu apsaimniekošanas likuma III nodaļu un Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumus Nr.397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”, kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības. Plāna izstrādes mērķis ir “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021.- 2028. gadam” noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Latgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā, t.sk.: • atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība; • atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstība; • atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija; • atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība; • poligona infrastruktūras attīstība; • sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana.	noteikumos par atkritumu apsaimniekošanu, jāizvieto papildus atkritumu tvertnes.
--	--	--	---

	2023. gada 31. decembrim visiem iedzīvotājiem ir jābūt pieejamam pakalpojumam bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītai savākšanai.		
	Piesārņotas vietas ▪ Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšana notiek atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" un Ministru kabineta noteikumu Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība" nosacījumiem.	▪ Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC) uztur piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, kurā piesārņotās vietas iespējams sameklēt pēc reģistrācijas numura, kategorijas vai pēc administratīvā iedalījuma. ▪ Kā piesārņotas un potenciāli piesārņotas tiek uzskaitītas vietas (ražošanas uzņēmumi, naftas bāzes, sadzīves atkritumu izgāztuve, autotransporta uzņēmumi, fermas, degvielas uzpildes stacijas utt.), kurās ir notikusi vai notiek saimnieciskā darbība, kas atstāj vai arī varētu atstāt piesārņojošu ietekmi uz vidi. Šajā reģistrā iekļauti ne tikai objekti, kas jau piesārņo vidi vai arī ir aizdomas par potenciālu piesārņojumu, bet arī tie uzņēmumi, kas pašreiz piesārņojumu nerada, bet to darbība saistās ar augstu piesārņojuma bīstamības potenciālu. Kokneses novada teritorijā praktiski nav lielu rūpniecības uzņēmumu, kas sekmētu vides piesārņošanu, tādēļ lielākā piesārņojošu vielu koncentrācija rodas un to ietekme novērojama ap transporta maģistrālēm un degvielas uzpildes stacijām. ▪ Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē „Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas” pieejamo informāciju, Jaunjelgavas apvienības teritorijā ir 1 piesārņota vieta - bijusī Lauktechnikas naftas bāzes teritorija Jaunjelgavas pilsētā, kurā naftas produkti nonākuši gruntsūdenī. Jaunjelgavas novada teritorijā ir 11 potenciāli piesārņotas vietas - bijušās izgāztuves, degvielas uzpildes stacijas, minerālmēslu glabātuves un ražošanas uzņēmumu teritorijas. Potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi novērtēšanai ir nepieciešama detalizētāka izpēte un vietu raksturojums. Skatīt 7. tabulu un 12. attēlu.	▪ No 01.05.2024. informāciju par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām skatīt Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā (PVPS)

7. tabula. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Jaunjelgavas apvienības teritorijā
2023. gadā¹⁷

Reģ. Nr.	Nosaukums	Adrese	Kategorija	Tips
32075/ 2828	Šķidrā kurināmā glabātuve	Jaunjelgava, Uzvaras iela 1	Potenciāli piesārņota vieta	Naftas bāzes
32075/ 2829	Pesticīdu glabātuve	Jaunjelgava, Jēkabpils iela 27	Potenciāli piesārņota vieta	Minerālmēslu un pesticīdu glabātavas
32075/ 2830	SIA "D.I.V." DUS	Jaunjelgava, Oškalna iela 7	Piesārņota vieta	DUS (GUS)
32075/ 2831	Bijušais mēbeļu ražošanas uzņēmums	Jaunjelgava	Potenciāli piesārņota vieta	Kokapstrādes rūpn.
32508/ 2820	Bijusī zāģu skaidu izgāztuve "Siliņkalns"	Daudzeses pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztnes
32508/ 2821	Bijusī zāģu skaidu izgāztuve "Skaidu kalns"	Daudzeses pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Kokapstrādes rūpn.
32788/ 2866	K/S "Sprīdītis" bijušais DUS	Seces pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	DUS (GUS)
32788/ 5288	Izgāztuve Putnukalns	Seces pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztnes
32808/ 5283	Izgāztuve Totēni	Sērenes pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztnes
32848/ 5282	Izgāztuve Jaunieši	Staburaga pagasts, Jauniešu karjers- izgāztuve	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztnes
32868/ 5285	Izgāztuve Zvanītāji	Sunākstes pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztnes
32908/ 2822	Bijusī kopsaimniecības degvielas uzpildes stacija	Daudzeses pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	DUS (GUS)

¹⁷ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs>

12. attēls. Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas Aizkraukles novadā ¹⁸

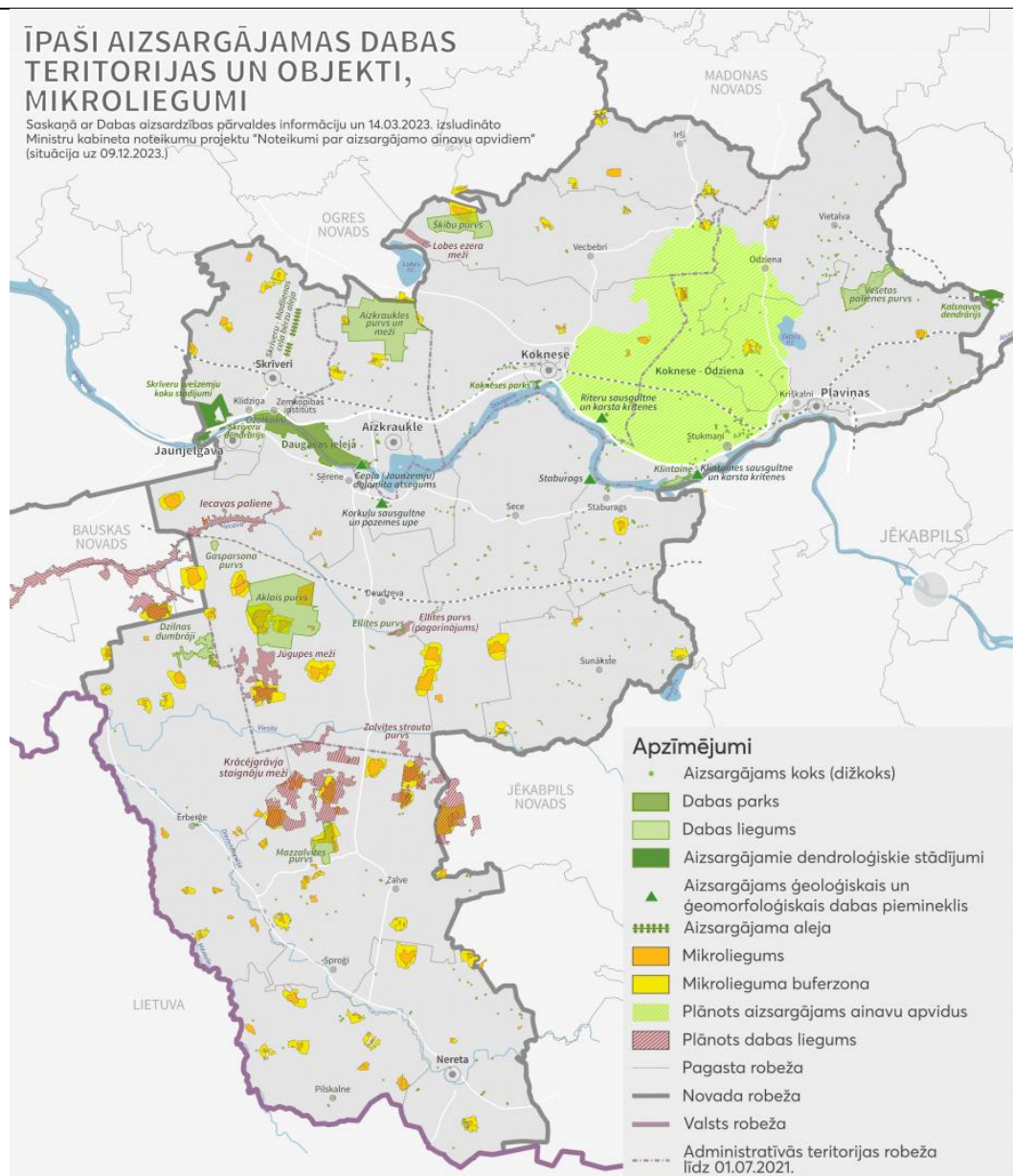
¹⁸ <https://www.aizkraukle.lv/lv/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas>

Daba

- Natura 2000 teritorijas pašreiz nav būtiski apdraudētas no antropogēnās vai saimnieciskās darbības ietekmes.
- Aizsargāt pēc HES izbūves saglabāto Daugavas senielejas fragmenta kultūrvēsturiskās ainavas telpisko struktūru, daudzveidību, unikālo vienotā dabas un kultūras mantojumu, kā arī nodrošināt kopšanu un veidošanu. (VP 4.1.1. apakšnodaļa)
- Nodrošināt biotopu klājuma un īpaši vērtīgo, Daugavas ielejai raksturīgo biotopu saglabāšanu un attīstību, lai uzturētu un vairotu dabas daudzveidību. (VP 4.1.1. apakšnodaļa)
- Nodrošināt dabas un kultūras mantojuma saglabāšanas un attīstības mērķu līdzsvarošanu konkrētos apstākļos, tā radot apstākļus

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMAS DABAS TERITORIJAS UN OBJEKTI, MIKROLIEGUMI

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes informāciju un 14.03.2023. izsludināto Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem" (situācija uz 09.12.2023.)

13. attēls. Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un objekti, mikroliegumi Aizkraukles novadā uz 09.12.2023.¹⁹

- Galvenie riski, kuri apdraud biotopus un bioloģisko daudzveidību novada teritorijā – kūlas dedzināšana, upju palieņu un piekrastes pļavu aizaugšana ar krūmājiem un neattīrītu vai daļēji attīrītu sadzīves notekūdeņu novadīšana ūdensobjektos no apdzīvotām vietām un viensētām.

¹⁹ https://www.aizkraukle.lv/sites/aizkraukle/files/gallery_images/5_iadt.png

	ilgtspējīgai attīstībai. (VP 4.1.1. apakšnodaļa) ▪ Nodrošināt labvēlīgu vidi dabas parka teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem, viņu dzīves darbībai, turpmākajai attīstībai, kā arī dabas parka teritorijas pieejamību dabas un kultūras tūrisma attīstībai. (VP 4.1.1. apakšnodaļa) ▪ Dabas liegumu var ietekmēt ārpus tā veicot mežu kailcirtes un nosusināšanu rokot grāvjus. Izmainot mitruma režīmu blakus esošajās teritorijās, tas iespējams var mainīties arī dabas lieguma teritorijā un tādējādi ietekmēt dabas liegumā esošo dabas vērtību eksistences apstākļus. (VP 4.1.3. apakšnodaļa) ▪ Apmeklētāju skaita pieaugums var negatīvi ietekmēt dabas pieminekļa teritoriju, jo tajā ir stāvas nogāzes un teritorija nav labiekārtota. Tādējādi var	▪ Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un objekti, mikroliegumi attēloti 13. attēlā. ▪ Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju Jaunjelgavas apvienības teritorijā atrodas vairākas Eiropas nozīmes aizsargājamas dabas teritorijas Natura 2000. Kā viena no teritorijām iezīmēta Dabas parka “Daugavas ieleja” Daugavas senlejas posms, kas palicis nepārveidots uzbūvējot Pļaviņu HES. Daugavas stāvos krastus klāj platlapju nogāžu un gravu meži. Dabas parkā sastopamas dabiskas, botāniski vērtīgās sausās pļavas kaļķainās augsnēs un mēreni mitrās pļavas, tajās aug retas un aizsargājamas augu sugas. Kaļķainajās smiltāju pļavās aug eitrofas augsto lakstaugu audzes. Dolomītu atsegumos Daugavas krastā atrodas vairākas avotu izplūdes vietas. Dabas parka teritorija ir izcila reti sastopamu sīkspārņu sugu barošanās vieta. ▪ Dabas liegums „Aklais purvs” atrodas Daudzeses pagastā. 2004. gadā dabas parks ir iekļauts Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā – Natura 2000 teritoriju tīklā. Dabas lieguma kopējā platība ir 2003 hektāri. Natura 2000 teritorijas izveidošanas mērķis ir saglabāt Latvijā un Eiropas Savienībā aizsargājamus purva biotopus (galvenokārt augstā tipa purvus, bet nedaudz arī pārejas purvus), mazskartas mežaudzes un šajos biotopos sastopamās retās Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo augu, sēņu, ķērpju, putnu un bezmugurkaulnieku sugas. Dabas lieguma teritorija ir vienots biotopu komplekss, kuru vieno Aklā jeb Jūgu purva nosacītais hidroloģiskais režīms un zemais antropogēnā traucējuma līmenis. Teritorijai raksturīga augsta ainaviskā vērtība – šeit sastopamas gan atklātas vai daļēji atklātas tipiskas augstā purva ainavas, gan tipiski purva ezeriņi, gan slēgtas mežu ainavas. Teritorija vērtējama kā izcila šeit sastopamo dabas vērtību ziņā. Kopējā Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu platība dabas liegumā ir 1620,9 hektāri, kas sastāda 81 % no tā kopējās platības. Dabas lieguma „Aklais purvs” teritorijā konstatēti astoņi Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamo biotopu veidi: veci vai dabiski boreāli meži; veci jaukti platlapju meži; staignāju meži; purvaini meži; neskarti augstie purvi; degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās; pārejas purvi un slīkšņas; distrofī ezeri. Dabas liegumā sastopamas astoņas īpaši aizsargājamas bezmugurkaulnieku, 23 putnu un sešas (vēl septiņu sastopamība vērtēta kā iespējama) zīdītājdzīvnieku, viena ķērpju, astoņas sūnaugu un septiņpadsmit īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas. Aklā purva teritorijā atrodas Znotiņu (Aklais) ezers, platība – 20 ha. Teritorijā konstatētās vēl 22 Putnu direktīvas I pielikuma sugas norāda uz šī dabas lieguma kā teritorijas ievērojamo vērtību no biotopu dažādības viedokļa un nozīmi šo sugu dzīves telpas nodrošināšanā. Dabas lieguma 2003 ha lielajā teritorijā saistībā ar tur sastopamo biotopu dažādību, pārstāvētas 6 ar	
--	--	---	--

	tikt nomīdīta zemsedze un veicināti erozijas procesi dabas piemineklim piegulošajā teritorijā. (VP 4.1.4. apakšnodaļa)	mitrainēm (g.k. purviem) un 14 ar mežiem saistītas īpaši aizsargājamas putnu sugas, bet vairākas putnu sugas izmanto visu teritoriju. Znotiņu ezers minams kā nozīmīgs sīkspārņu barošanās biotops.²⁰ ▪ Gasparsona purvs ir augstais un pārejas purvs Aizkraukles novada Daudzses pagastā. Atrodas pagasta galējos ziemeļrietumos uz dienvidiem no Jelgavas-Krustpils dzelzceļa. Kopējā platība 27 ha, ko veido aizaudzis augstais purvs. Teritorijas galvenā nozīme ir purvaino mežu aizsardzībā, kas ir prioritārs Eiropas nozīmes biotops. ▪ Ellītes purvs - viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kur sastopami sēravoti (teritorijas D daļā). Teritorijā konstatēti ar kaļķi nabadzīgi (oligotrofi) avoksnāji, kā arī īpaši aizsargājami augi - fuksa dzegužpirkstīte un skrajziedu skarene.²¹ Populārākais no sēravotiem – Ellītes sēravots, kas satur mazmineralizētu sērūdeni, kam piedēvē dziednieciskas īpašības. Sēravota apkārtnē ir labiekārtota un to atrast palīdzēs taka un informācijas stends. Avotu uzskata par Iecavas izteku. Dabas liegums veidots ar sēravotiem saistīto biotopu un aizsargājamo augu sugu saglabāšanai.²² ▪ Korkuļu sausgultne un pazemes upe - ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis, kas atrodas Sērenes pagastā. Teritorijā atrodas lielākā daļa no nelielās Korkuļu (Dešupītes) senlejas, Lauces senlejas posms un pacēlums starp abām senlejām. Valsts aizsardzībā kopš 2001. gada, platība 10,3 ha. Korkuļu upīte pazūd karsta kriterēs un pēc aptuveni 200 m atkal izplūst virspusē, izplūdes vietā ir 2 līdz 2 m augsti dolomīta atsegumi. Korkuļu senlejā, 650 metrus garā posmā atrodas vismaz 10 ūdensrijēji – vietas, kur upes gultnē vai tās tiešā tuvumā pazūd upītes ūdens. Lauces senlejas pamatkrasta piekāvē atrodas vismaz 8 ūdeņu izplūdes vietas – pseido avoti, kur izplūst dzeltenīgais Korkuļu upītes ūdens. Viens no lielākajiem „avotiem” izplūst cirkveida pazeminājumā – iegrauzumā Lauces senlejas nogāzē. Novadā šis pazeminājums ir ieguvis savdabīgu apzīmējumu – „karsta kriteris”. Visu „avotu” kopējais debits vērtējams kā 50 l/ sek. Gan Korkuļu upītes, gan Lauces senlejas ir ainaviski izteiksmīgas un lielākajā daļā tās ir cilvēka maz ietekmētas. Teritorijā atrodas ES aizsargājami biotopi: nogāžu un gravu meži (9180*), karbonātisku pamatiežu atsegumi (8210), upju straujtecēs un dabiski upju posmi (3260), palieņu zālāji (6450). Minētais dabas veidojumu komplekss ir unikāls visas Latvijas mērogā kā lielākā, tieši novērojamā upes ūdeņu pārplūdes vieta.²³ ▪ Staburags - ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis Staburaga pagastā, Daugavas dzelmē, valsts aizsardzībā kopš 2001. gada, aizsargājamās teritorijas platība	
--	---	--	--

²⁰ <https://daudzese.lv/turisms/aklais-jugu-purvs>

²¹ <https://www.daba.gov.lv/lv/ellites-purvs>

²² <https://www.celotajs.lv/lv/e/ellitespurvs>

²³ <https://www.daba.gov.lv/lv/korkulu-sausgultne-un-pazemes-upe-0>

		— 8,1 ha, ir aptuveni 18,5 m augsta saldūdens kaļķiežu klints Daugavas ielejas kreisā krasta dolomītu kraujas malā, applūdināts 1966. g. izveidojot Pļaviņu HES ūdenskrātuvi, tagad virsotne atrodas aptuveni 6,5 m zem ūdenslīmeņa.²⁴ Senlejas nogāzes augšmalā atsedzas augšdevona Daugavas svītas dolomītu slāņi. Atsegumu augstums virs ūdenslīmeņa šobrīd ir līdz 2 m.²⁵ ▪ Ādmiņu dižakmens – ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis, kas atrodas Staburaga pagastā, paugura nogāzē. Dižakmens augstums 3,9 metri, garums - 6,1 metrs, platums - 2,5 metri, tilpums - 32 m³, atsegta tikai viena dižakmens vertikālā mala - 3,8 x 6 m. ▪ Lauces upes senielejas krastā atrodošais Sērenes karsta kritenis ir sezonāla avota izplūdes vieta vecās akmenslauztuvēs. Te uzskatāmi redzami Pļaviņu svītas dolomītu slāņu atsegumi. Ziemeļu virzienā atrodas Dabas piemineklis Korkules sausgultne ar ūdensrējumiem. No bijušā Korkules purva, cauri Sērenes zivju audzētavai tekošais grāvis izveidojis palielu gravu. Tās gultnē ūdens pazūd pazemē, lai pēc 0,5 km daļa no tā izplūstu Lauces stāvkrastā.²⁶ ▪ Viena no lielākajām vērtībām jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir teritorijas ar ainavisku vērtību, kur katrā novadā ir izceļamas savas unikālas vērtības. 2019. gadā Zemgales plānošanas reģions izstrādāja Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu 2020.–2027.gadam, kura ietvaros tika veikta ainavu telpisko vienību (reģionu un apvidu) izdalīšana, klasificēšana un kartēšana, kā arī ainavu telpu raksturošana (nozīmīgie elementi, dabas apstākļi, zemes izmantošana, vērtības novada mērogā). Jaunveidojamais Aizkraukles novads pamatā ietilpst divos ainavu reģionos: Lejasdaugavas–Vestienas un Taurkalnes–Pilskalnes ainavu reģionā. Aizkraukles pilsētas un pagasta teritorija ietilpst Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģionā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti “Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”, kuras ietvaros tika noteikti ainavu dārgumi nacionālā un reģionālā līmenī. Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģiona robežas nosaka samērā viendabīgā ainavas telpiskā struktūra, Aiviekstes kā nozīmīgas vēsturiskas robežupes robežas un Daugavas senielejas (t.sk. Lauces ielejas) ainava, un tas ietver 9 ainavu apvidus. Ainavu reģionā vienlīdz dominē kā plaši mežu masīvi, tā arī atsevišķi plašu lauksaimniecības zemju masīvi un daudzveidīgi lauksaimniecības zemju kompleksi. Nozīmīgas ir arī purvu ainavas (atsevišķi masīvi ir izstrādāti), bet gar Daugavu virknējas	
--	--	--	--

²⁴ <https://tezaurs.lv/Staburags:1>

²⁵ <https://www.daba.gov.lv/lv/staburags>

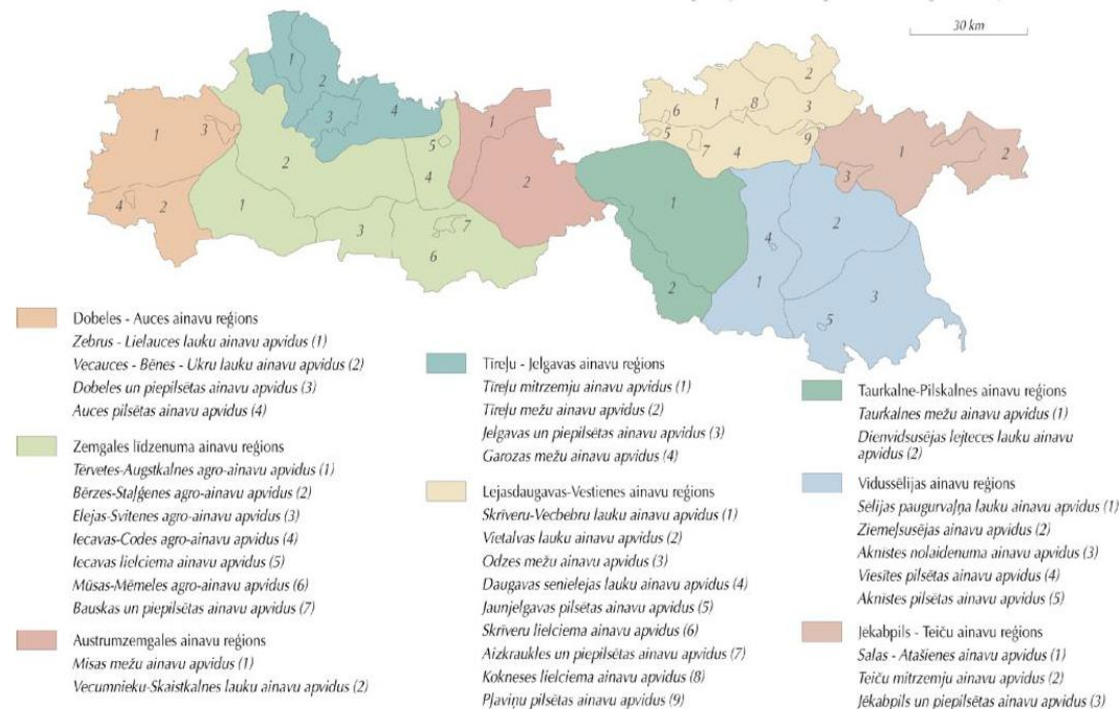
²⁶ <https://visitaizkraukle.lv/atklaj-aizkraukles-novadu/dabas-vertibas-jaunjelgava-atklajaizkraukli>

urbanizētas ainavu telpas.

- Ainavu dārgumi nacionālajā mērogā: Daugava ar Pļaviņu HES, Daugava pie Klidziņas un Skrīveru dendroloģiskais parks, Daugava un Pērses sateka un Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām.

- Ainavu dārgumi reģionālajā mērogā: Daugavas ainava ar Likteņdārzu, skats no Aizkraukles pilskalna, Daugavas skats pie Zvejnieklīča, Daugavas ainava ar dolomīta atsiju laukiem Pļaviņās, Odzienes pils un apkārtnes ainava, Skanstupītes ieteka Daugavā, Vīgantes parka ainava ar Staburaga vietu, skats uz Vesetas akmens mūra velvju tiltu, Daugavas ainava ar aizsargdambi Pļaviņās, Daugavas salas ainava ar Oļņkalnu.

- Reģionālas nozīmes kultūrainavas: Sēlijas un Daugavas telpa (daļēji).²⁷
Zemgales plānošanas reģiona ainavu reģioni un apvidi attēloti 14. attēlā.

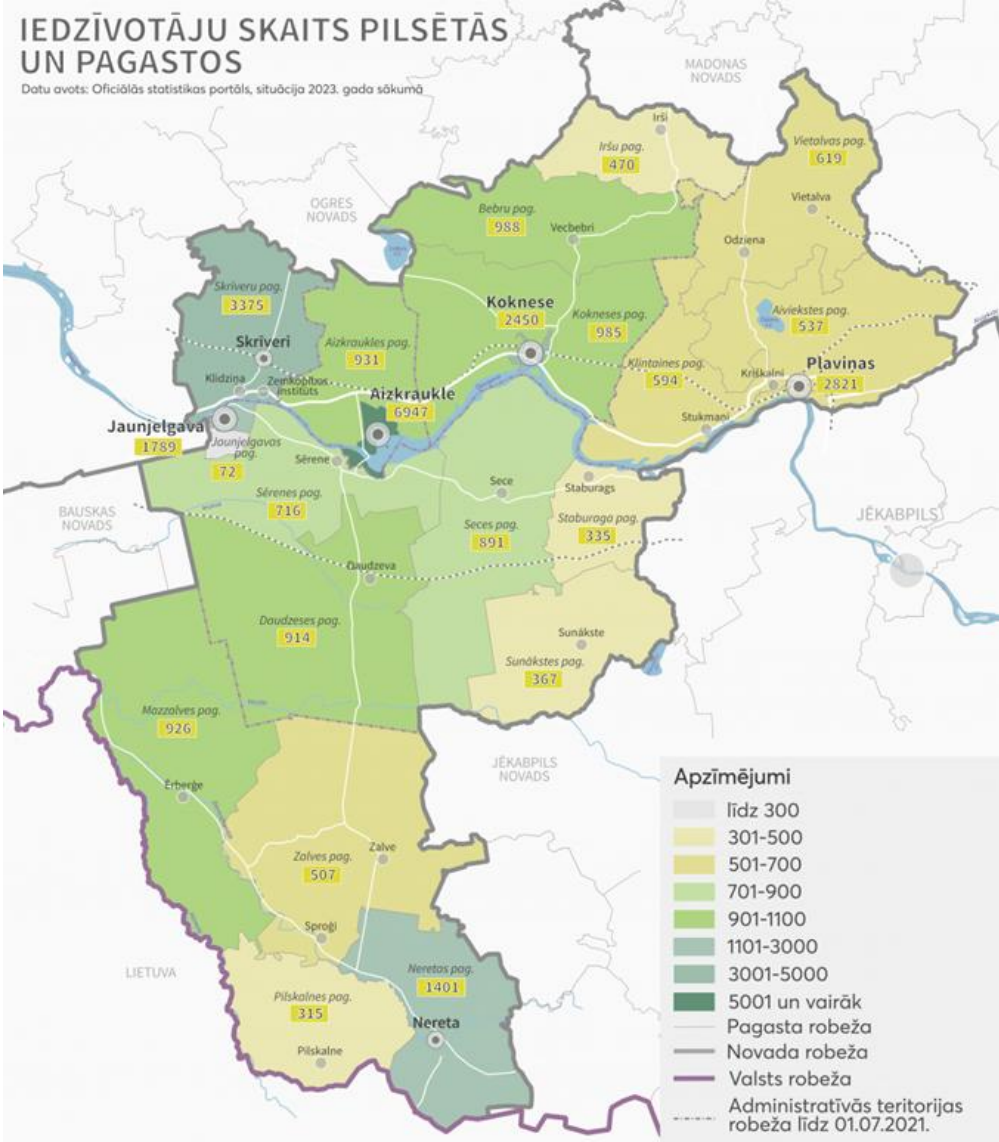

14. attēls. Zemgales plānošanas reģiona ainavu reģioni un apvidi²⁸

²⁷ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

²⁸ Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.–2030. gadam, Attīstības programmas 2021–2027. gadam esošās situācijas raksturojums

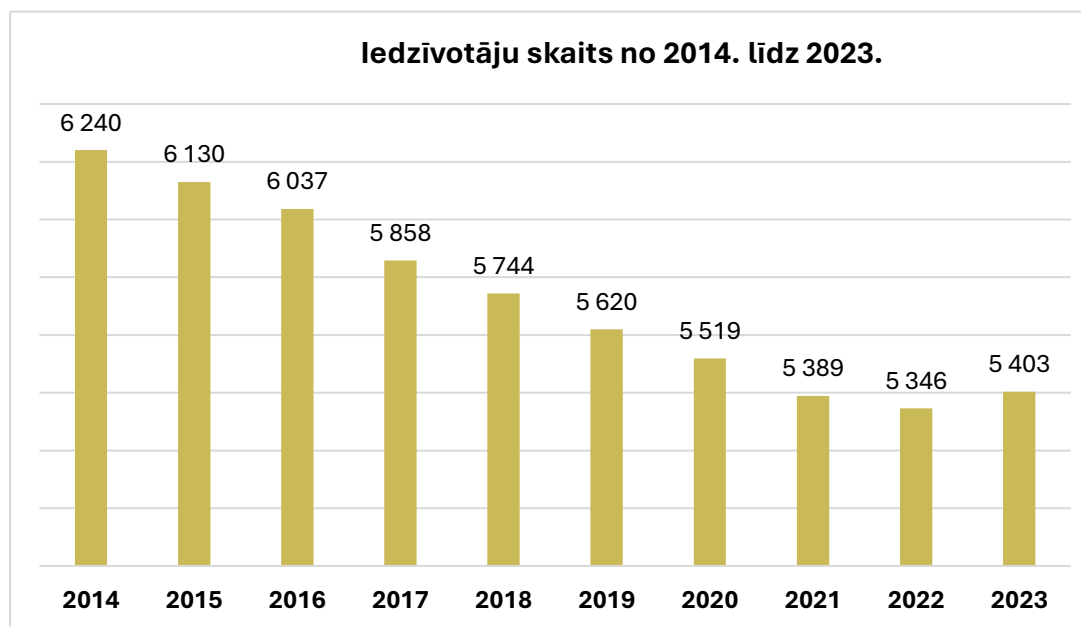
		▪ Jaunjelgavas pārvaldes teritorijā ir izceltas īpašas nozīmes ainavu telpas - Laucese upes ainavu telpa ar Laucese kraujas aizsardzības teritoriju un Zilkalnes pauguru ainavu telpa. ▪ Ainaviski vērtīgi skatu punkti ir noteikti Grebļa kalns, Degļa kalns un Ziedānkalns ir noteikti kā ainaviski vērtīgi skatu punkti. Realizētie projekti: <u>2014. gadā:</u> ▪ Realizēts Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstīts projekts „Vīgantes parka ainavu arhitekta apsekojums un parka kopšanas programma”. <u>2016. gadā:</u> ▪ Īstenots Lauku atbalsta dienesta projekts “Zivju resursu aizsardzības pasākumi Jaunjelgavas novada publiskajos ūdeņos”. <u>2020. gadā:</u> ▪ Sunākstes pagastā organizēta cirsmu kopšana pašvaldības īpašumos “Pikstere” un “Alberti”.	
--	--	--	--

Sociālie faktori Iedzīvotāji (veselība/ drošība, labklājība)	Sociālie faktori	 IEDZĪVOTĀJU SKAITS PILSĒTĀS UN PAGASTOS Datu avots: Oficiālais statistikas portāls, situācija 2023. gada sākumā Apzīmējumi - līdz 300 301-500 501-700 701-900 901-1100 1101-3000 3001-5000 5001 un vairāk - Pagasta robeža - Novada robeža - Valsts robeža - Administratīvās teritorijas robeža līdz 01.07.2021.	Iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties, jo demogrāfiskā situācija aizvien ir ar negatīvu bilanci.
--	--------------------------------	---	--

15. attēls. Iedzīvotāju skaits Aizkraukles novadā uz 01.01.2023²⁹.(datu avots – Oficiālais statistikas portāls)

²⁹ <https://www.aizkraukle.lv/lv/iedzivotaju-skaitis-pilsetas-un-pagastos-2023-gada>

▪ Pēdējo gadu laikā Aizkraukles novadā ir joprojām vērojama tendence iedzīvotāju skaitam samazināties gan dabiskās, gan mehāniskās kustības rezultātā. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Jaunjelgavas pārvaldē uz 01.01.2023. deklarēti 5403 iedzīvotāji, kas ir par 837 mazāk salīdzinot ar 2014. gadu. Visvairāk deklarēti Jaunjelgavas pilsētā - 1929 iedzīvotāji, vismazāk Jaunjelgavas pagastā – 76 iedzīvotāji. Skatīt 16. attēlu un 8. tabulu.

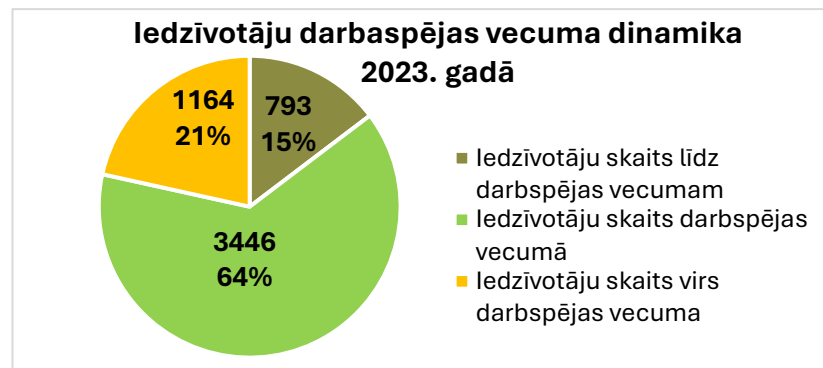
16. attēls. Iedzīvotāju skaits Jaunjelgavas apvienībā no 2014. līdz 2023.gadam³⁰

³⁰ <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

8. tabula. Iedzīvotāju skaits no 2014. līdz 2023.³¹

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jaunjelgava	2 183	2 159	2 127	2 068	1 999	1 965	1 915	1 898	1 865	1 929
Jaunjelgavas pagasts	106	98	95	91	93	85	88	81	79	76
Daudzeses pagasts	1 076	1 036	1 017	1 001	994	972	964	949	962	955
Seces pagasts	1 096	1 080	1 054	1 028	1 008	1 000	995	964	955	951
Sērenes pagasts	870	869	866	831	832	797	777	756	751	761
Staburaga pagasts	414	399	396	374	366	372	366	347	359	355
Sunākstes pagasts	495	489	482	465	452	429	414	394	375	376

▪ Kopējais iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā 2023. gadā Jaunjelgavas apvienības teritorijā sasniedz 3446 jeb 64% no deklarēto iedzīvotāju skaita. Kopējais iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam 2023. gadā sasniedz 793 jeb 15% no deklarēto iedzīvotāju skaita. Kopējais iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma sasniedz 1164 jeb 21% no deklarēto iedzīvotāju skaita, kas ir lielāks nekā iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam. Skatīt 17. attēlā un 9. tabulā.

17. attēls. Iedzīvotāju darbaspējas dinamika Jaunjelgavas apvienības teritorijā uz 01.01.2023.³²

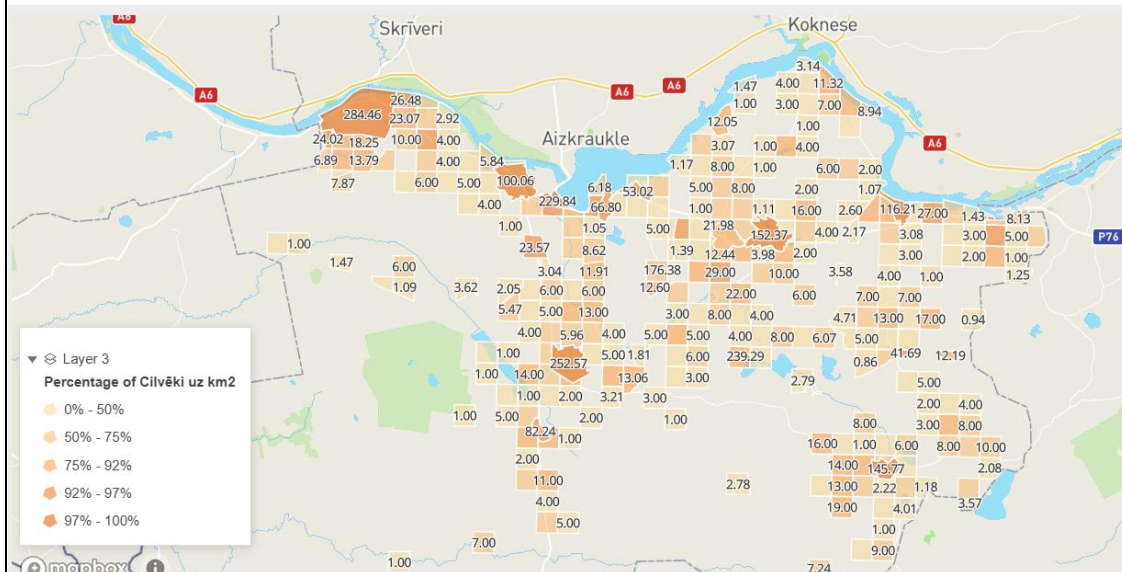
³¹ <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

³² <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

9. tabula. Iedzīvotāju darbaspējas dinamika Jaunjelgavas apvienības teritorijā uz 01.01.2023.³³

	Iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam	Iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā	Iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma
Jaunjelgava	300	1 174	455
Jaunjelgavas pagasts	13	47	16
Daudzeses pagasts	151	593	211
Seces pagasts	150	631	170
Sērenes pagasts	111	506	144
Staburaga pagasts	39	234	82
Sunākstes pagasts	29	261	86
Kopā	793	3446	1164

Visblīvākais iedzīvotāju skaits uz 1 km² uz 01.12.2023. ir Jaunjelgavas pilsētā – 284.46 iedzīvotāji uz 1 km² un Daudzevas ciemā - 252.57 iedzīvotāji uz 1 km². Skatīt 18. attēlā.

18. attēls. Iedzīvotāju blīvums uz 1 km² uz 01.12.2023. Jaunjelgavas apvienības teritorijā³⁴

³³ <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

³⁴ Datu analīzes rīks <https://visvaris.zzdati.lv/Daturiks/>

		Realizētie projekti iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai: <u>2013. gads:</u> ▪ Īstenots projekts „Sporta inventāra iegāde mācību priekšmeta „Sports” standarta īstenošanai Jaunjelgavas novada izglītības iestādēs”. ▪ Īstenots projekts „Tērpu iegāde Jaunjelgavas novada kolektīviem” ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai līdzfinansējumu, iegādājoties tērpus četriem kolektīviem. ▪ Veikta Jelgavas ielas 45, Jaunjelgavā ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija ar Valsts Kultūrkapitāla fonda līdzfinansējumu. ▪ Zemgales kultūras programmas ietvaros realizēts projekts “Zemgale — interesantā un pārsteidzošā” visās Jaunjelgavas pārvaldes bibliotēkās ar Zemgales plānošanas reģiona (ZPR) un Latvijas Kultūrkapitāla fonda (KKF) atbalstu, organizējot dažādus pasākumus un grāmatu par Zemgales kultūrvēsturi iegādi. ▪ Realizēts projekts „Sunākstes pamatskolas – daudzfunkcionāls centrs ikvienam”. <u>2014. gadā:</u> ▪ Vīgantes parkā izvietoti divi stendi par apkaimes kultūrvēsturiskajiem objektiem Zemgales kultūras programmas projekta “Staburags un Vīgantes parks šodien un sendienās” ietvaros. ▪ Realizēts Biedrības “Daugavas Savienība” atbalstītais projekts „Lapenīte - Vīgante”, kas veltīta P. Barisona piemiņai Vīgantes parkā. ▪ Realizēts biedrības “Daugavas Savienība” atbalstītais projekts „Daugavas kreisā krasta arhitektūras pieminekļu izpēte Jaunjelgavas novadā”. ▪ Lai uzlabotu drošību Seces ciema centrā ierīkota video novērošanas sistēma. ▪ Biedrība “Stendera klubs” īstenoja ELFLA pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanai teritorijā” projektu „Ielu vingrošanas elementu un bērnu rotaļu laukumu aprīkojuma uzstādīšana Sunākstes pagasta Sunākstes ciemā”. Tā ietvaros pašvaldības īpašumos “Dailes”, “Bērzi”, “Palmas” uzstādīti bērnu rotaļu laukumi, aprīkojums un ielu vingrošanas rīki. ▪ Pašvaldības īpašumā “Saulstari” Sunākstes ciemā atvērta dienas centrs ģimenēm ar bērniem. ▪ Latvijas – Šveices sadarbības programmas individuālais projekts „Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs” – ugunsdzēsības drošības signalizācijas izbūve Jaunjelgavas vidusskolā. ▪ Sakarā ar 300. dzimšanas dienas atceri Sunākstes pagastā tika uzstādīta piemiņas zīme Gotfrīdan Fridriham Stenderam, labiekārtots laukums.	
--	--	--	--

		<u>2015. gadā:</u> - Latvijas – Šveices sadarbības programmas ietvaros Jaunjelgavā atklāts Jaunatnes iniciatīvu centrs. Projekta mērķis - izveidot vietu, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide, kura veicinātu jēgpilnu brīvā laika pavadīšanu. Pašlaik Jaunatnes iniciatīvu centra telpas ir izveidojušās par multifunkcionālu centru, kur sev saistošas nodarbes dažādos laikos var atrast ik viens iedzīvotājs. - Tika realizēts ERAF projekts "Publisko interneta pieejas punktu attīstība Jaunjelgavas novadā". <u>2016. gadā:</u> - Uzsākta Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 8.3.5.0/16/I/001 „Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs” īstenošana Jaunjelgavas novadā ar mērķi uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. Projekts īstenots līdz 2021. gadam. Skolēniem ir bijusi iespēja gan iepazīt profesijas, dodoties mācību ekskursijās uz valsts un privātajiem uzņēmumiem, gan uzņemt profesionālus skolā, kā arī tikties ar zinošiem un pieredzējušiem lektoriem un iedvesmotājiem lekcijās, darbnīcās, tikties ar pedagogu karjeras konsultantu grupu nodarbībās, veicot pašizpēti, veidojot prasmes un iemaņas karjeras attīstīšanā. Projekta specifiskais mērķis: Uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs. - Realizēta Daudzeses pagasta pirmsskolas izglītības iestādes „Čiekuriņš” bērnu rotaļu laukuma labiekārtošana. - Realizēta šķēršļu joslas izveide un āra treniņu iegāde Jaunjelgavas vidusskolai. - Iegādāta interaktīvā tāfele Seces pagasta pirmsskolas izglītības iestādei “Vasariņa”. <u>2017. gadā:</u> - No 2015. gada līdz 2017. gadam īstenots Eiropas Savienības Erasmus + programmas Pamatdarbības Nr.2 (KA2) Starpskolu stratēģiskās partnerības projekts “Let’s make music on in the classroom!” Nr.2015-1- TR01-KA219-022384_8, kura ietvaros piedalījās Jaunjelgavas vidusskola. - Jaunjelgavas baptistu draudze īstenoja projektu 16-04-AL08-A019.2202-000019 “Jaunjelgavas baptistu draudzes infrastruktūras uzlabošana pakalpojumu pieejamībai, attīstībai”, veicot Jaunjelgavas baptistu draudzes kultūrvēsturiskās ēkas jumta pārbūves un teritorijas labiekārtošanas darbus. “Atpūtas vietas labiekārtošana – volejbola laukuma izveide “Pērses” pie Daugavas krasta Seces pagastā” biedrības “Daugavas Savienība” projekta ietvaros. - Staburaga pagastā īstenots projekts “Dieva auss klausās Staburadzes stāstos” Zemgales kultūras programmas ietvaros.	
--	--	---	--

		<u>2018. gads:</u> ▪ Jaunielgavā reģistrētā “Mārtiņa Baltās baznīcas atbalsta biedrība” projektu Nr. 2017/AL08/3/A019.22.01/22 “Jaunielgavas evaņģēliski luteriskās baznīcas pasākumu nodrošināšana”, pilnveidojot tehnisko resursu bāzi, iegādājoties projektoru, pārvietojamu ekrānu ar statīvu un portatīvo skaļruni, lai inovatīvi papildinātu baznīcas publisko pakalpojumu piedāvājumu un pieejamību dažādām mērķgrupām. ▪ Jaunielgavas ev. lut. Draudze īsteno projektu Nr. 18-04-AL08-A019.2201-000021 “Jaunielgavas evaņģēliski luteriskās baznīcas pasākumu nodrošināšanas” īstenošana. Projekta ietvaros iegādāta fotokamera ar statīvu, āra prožektoru baznīcas apgaismošanai, kā arī teritorijas labiekārtošanai iegādāts zāles pļāvējs. ▪ Projekta Nr.17-04-AL08-A019.2201-000001 “Iedzīvotāju – lauku vides un kultūras mantojuma apgūšanas darbnīcas” ietvaros biedrība “GREBLIS” rīkoja dažādas apmācības kā dzīvot videi draudzīgi un saskaņā ar senču tradīcijām, ▪ Kultūrizglītības programma “Latvijas skolas soma” nodrošina skolēniem valsts apmaksātu iespēju regulāri iepazīt Latvijas kultūras vērtības un laikmetīgās izpausmes tā attīstot kultūras izpratnes un izpausmes kompetenci, mazinot sociālo nevienlīdzību un spēcinojot lepnumu par savu valsti un tās cilvēkiem. Tā ir kompleksa, starpdisciplināra kultūrizglītības programma, kas katru mācību semestri aptver vairāk nekā 230 000 Latvijas bērnu un jauniešu, sniedzot viņiem iespēju sastapt kultūru. Programma uzsāka darbību ar 2018./2019. mācību gadu Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros un kopš 2022. gada tiek administrēta Latvijas Nacionālajā kultūras centrā. Programma rūpējas, lai visiem skolēniem, kas klātienē apgūst pamata un vidējās vispārējās un profesionālās izglītības programmas, regulāri pieejamas kvalitatīvas, profesionāli veidotas kultūras norises, kas atklāj Latvijas kultūras vērtības un laikmetīgās izpausmes. Izmantojot kultūras norises kā resursu, mācīšanās kļūst jēgpilnāka un personiskāka. ▪ Pie Daudzeses pamatskolas tika uzstādīts rotaļu laukums. ▪ Daudzeses pagastā Pirmsskolas izglītības iestādē “Čiekuriņš” paplašināts automašīnu stāvlaukums. ▪ Pie daudzdzīvokļu mājas “Rītausmas” ierīkots stāvlaukums, lietus ūdeņu kanalizācija, bruģēti pievadceļi un laukumi. ▪ Demontēta katlu māja (grausts) un betona grausti Sunākstes ciema teritorijā. ▪ Uzstādīts mākslinieciski veidots afixu stabs pie Sunākstes pagasta centrālā laukuma. ▪ Uzsākts veidot skvēru pašvaldības zemes īpašumā “Ozolkalni 3”, Sunākstes pagastā. ▪ Sadarbībā ar Vācu kara kapu aprūpes apvienību un Vācijas armijas pārstāvjiem labiekārtota 1. Pasaules karā kritušo karavīru apbedījumu vieta pie “Kaijām”.	
--	--	--	--

		<u>2019. gadā:</u> ▪ Daudzeses pagastā Pirmsskolas izglītības iestādē “Čiekuriņš” tika nojaukts vecais un uzstādīts jauns šķūnis. ▪ Daudzeses pagastā Māršavu kapos uzstādīti jauni kapu vārti. ▪ Veikta daļēja logu nomaiņa Daudzeses pamatskolā. ▪ Seces pagastā PII Vasariņa izremontēta kāpņu telpa un koridors un iekārtots rotaļu laukums. ▪ Seces pagastā pie pašvaldības ēkas “Aptieka” tika izveidots bruģēts stāvlaukums. ▪ Sērenes sporta centrā iegādāts velotrenažieris. ▪ Nobruģēts Sunākstes pagasta saieta nama automašīnu stāvlaukums. ▪ Izveidots skvērs pašvaldības zemes īpašumā “Ozolkalni 3”, Sunākstes pagastā, kurā novietots tēlniecības darbs/piemineklis “Sibīrijas krusti”, kas saņemts dāvinājumā no Zigfrīda Sapieša mantiniekiem, ierīkots bruģēts gājēju celiņš un apgaismojums, izveidotas puķu un dekoratīvo krūmu dobes ▪ Sadarbībā ar Vācu kara kapu aprūpes apvienību un Vācijas armijas pārstāvjiem labiekārtota 1. Pasaules karā kritušo karavīru apbedījumu vieta pie mājām “Ārguļi”, Sunākstes pagastā. <u>2020. gadā:</u> ▪ Jaunjelgavā realizēts projekts Nr. 19-04-AL08-A019.2202-000005 “Asfalta velotrase Jaunjelgavā”. ▪ Realizēts Valsts Kultūrkapitāla fonda projekts „Jelgavas ielā 33, Jaunjelgavā, ēkas arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija” ar mērķi saglabāt unikālo Zemgales reģiona koka apbūvi un sniegt ieguldījumu Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskā centra kultūras mantojuma atjaunošanā. ▪ Realizēts Latvijas – Lietuvas pārrobežu projekts “Sociālo pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana Vidus-Baltijas reģionā”/ SocQuality, Nr. LLI-317. Projekta mērķis – uzlabot sociālo pakalpojumu pieejamību un kvalitāti, kā arī īstenot sociālās iekļaušanas pasākumus cilvēkiem ar invaliditāti, bērniem, jauniešiem un senioriem reģionos. Projekta ietvaros Jaunjelgavā Staburaga pagasta pansijā „Vīgante” izveidots grupu dzīvokļu pakalpojums. ▪ Seces pagastā uzbūvēts bruģēts auto stāvlaukums pie daudzdzīvokļu mājas “Saulrieti”. ▪ Uzstādīti āra trenāžieri Sērenes ciematā. ▪ Izveidots bruģēts laukums pie Sērenes pagasta pakalpojuma centra ēkas. ▪ Sērenes pagastā izveidotas divas autobusu pieturas. ▪ Sunākstes pagastā labiekārtota brīvdabas estrāde-nojume.	
--	--	---	--

		▪ Sunākstes pagastā veikta logu nomaiņa pašvaldības dzīvojamajam fondam, kopumā 16 dzīvokļiem. ▪ Ierīkota videonovērošanas sistēma Sunākstes ciemā un uzstādīta drošības signalizācija pagasta pārvaldes ēkā. ▪ Uzstādīti ilgstoši kalpojoši labiekārtošanas elementi pagasta teritorijā- soliņi, galdi, atkritumu urnas. <u>2022. gadā:</u> ▪ Meža dienu 2022 projekta ietvaros labiekārtota Mazbānīša parka teritorija Daudzevā, uzstādot jaunus soliņus un iestādot košumkrūmus. <u>2023. gadā:</u> ▪ No 2017. gada līdz 2023. gadam realizēts ESF projekts Nr. 9.2.4.2/16/I/022 “Vietējās sabiedrības veselības veicināšana un slimību profilakses pasākumi Jaunjelgavā un tās apkaimē”, kura ietvaros uzlabota pieejamība veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem, veicināts Jaunjelgavas un tās apkaimes iedzīvotāju veselīgs dzīvesveids, iesaistot iedzīvotājus veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumos. Īstenotas aktivitātes Jaunjelgavas un tās apkaimes iedzīvotājiem lekciju, semināru, nodarbību formās ar daudzpusīgām veselības tēmām – onkoloģijas, sirds un asinsvadu, atkarību profilakses pasākumi, peldētapmācības skolēniem, ūdens aerobikas, nūjošanas nodarbības, vingrošanas nodarbības, veselīga uztura paradumu veicināšanas apmācības, garīgās veselības veicināšanas nodarbības. ▪ No 2017. gada līdz 2023. gadam īstenots projekts Nr.8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” ar mērķi samazināt bērnu un jauniešu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus 4 vispārējās izglītības iestādēs izglītojamiem no 5.līdz 12.klasei. Projekta ietvaros tika sniegts gan individuāls materiālais un konsultatīvais atbalsts izglītojamiem ar priekšlaicīgu mācību pārtraukšanas risku, gan sistēmisks atbalsts riska grupas identificēšanai un uzskaitēi, kā arī atbalstošas mācību vides veidošanai, pedagogu profesionālajai pilnveidei un jauniešu iniciatīvu projektiem. ▪ No 2021. gada līdz 2023. gadam īstenots projekts “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai Aizkraukles novadā”, tai skaitā Jaunjelgavas apvienības pārvaldē. Projekts nodrošinājis individualizētu mācību pieejas attīstību un ieviešanu vispārējās izglītības iestādēs, tādējādi uzlabojot izglītojamo kompetences un mācību sasniegumus. ▪ No 2016. gada līdz 2023. gadam īstenots Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras projekts “Proti un Dari!”. Projekta mērķis - motivēt un aktivizēt jauniešus, kuri nemācās, nestrādā vai neapgūst arodu un nav reģistrēti Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) kā bezdarbnieki. Tāpat projekta mērķis ir veicināt šo jauniešu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apgūvē, Jauniešu garantijas pasākumos, kurus īsteno NVA un	
--	--	--	--

		Valsts izglītības attīstības aģentūra, un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. Pašvaldības un to stratēģiskie partneri projektā veica šādas aktivitātes: - mērķa grupas jauniešu sasniegšanas un uzrunāšanas aktivitātes, kā arī informēšanas pasākumus, iesaistot pašvaldības stratēģiskos partnerus; - mērķa grupas jauniešu profilēšanu un individuālo pasākumu programmu izstrādi; - mērķa grupas jauniešu motivēšanu, aktivizēšanu un atbalsta sniegšanu saskaņā ar mērķa grupas jauniešu individuālo pasākumu programmu, kas izstrādāta, balstoties uz profilēšanas rezultātiem, lai sekmētu šo jauniešu iesaisti izglītībā, tai skaitā aroda apguvē pie amata meistara, NVA īstenotajos pasākumos Jauniešu garantijas ietvaros, nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā. ▪ Meža dienas 2023 projekta ietvaros veikta Piemiņas parka labiekārtošana Sunākstes pagastā.	
Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība		▪ Aizkraukles pilsētas un pagasta ekonomiskie faktori ir saistīti ar lauksaimniecības tradīcijām, vietējo uzņēmējdarbību, transportu un demogrāfiskajām izmaiņām. ▪ Faktori, kas nosaka uzņēmējdarbības veikšanu, ir novada teritoriālais izvietojums, nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte. Uzņēmējdarbību ietekmē arī normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošana, tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt jaunveidojamā Aizkraukles novada uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā.³⁵ ▪ Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2023. gadā saskaņā ar SIA “Lursoft IT” datiem, kas reģistrēti pēc to reģistrācijas adreses Jaunjelgavas apvienības teritorijā, apkopoti 14. tabulā. Lielākais uzņēmums pēc apgrozījuma ir SIA “Latgran”, kas ir otrs lielākais uzņēmums pēc apgrozījuma visā Aizkraukles novadā. Uzņēmums nodarbojas ar cietā kurināmā ražošanu no augu biomasas, zāģēšanu, ēvelēšanu un impregnēšanu, reģistrēta Jaunjelgavā 2004. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 167 506 601 milj. EUR. Otrajā vietā SIA “BILLERUD Latvia”, kas nodarbojas ar mežistrādi, reģistrēta Jaunjelgavā 1993. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 78 410 378 milj. EUR. Trešajā vietā SIA “ASP PLUS”, kas nodarbojas ar mežistrādi, reģistrēta Jaunjelgavā 2002. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 10 062 395 milj. EUR. Dati par uzņēmējiem ar lielāko apgrozījumu 10. tabulā.	▪ Atbilstoši pašvaldības iespējām un finanšu resursiem tiek veikta infrastruktūras sakārtošana. ▪ Iedzīvotāju skaits un vecuma struktūra, kā arī nodarbinātības līmenis ir nozīmīgi faktori, kas nosaka vietējās ekonomikas attīstību. Ja iedzīvotāju skaits ir samazinājies vai, ja ir liela migrācija uz pilsētām, tas var ietekmēt vietējo darba tirgu un patērētāju pieprasījumu.

³⁵ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

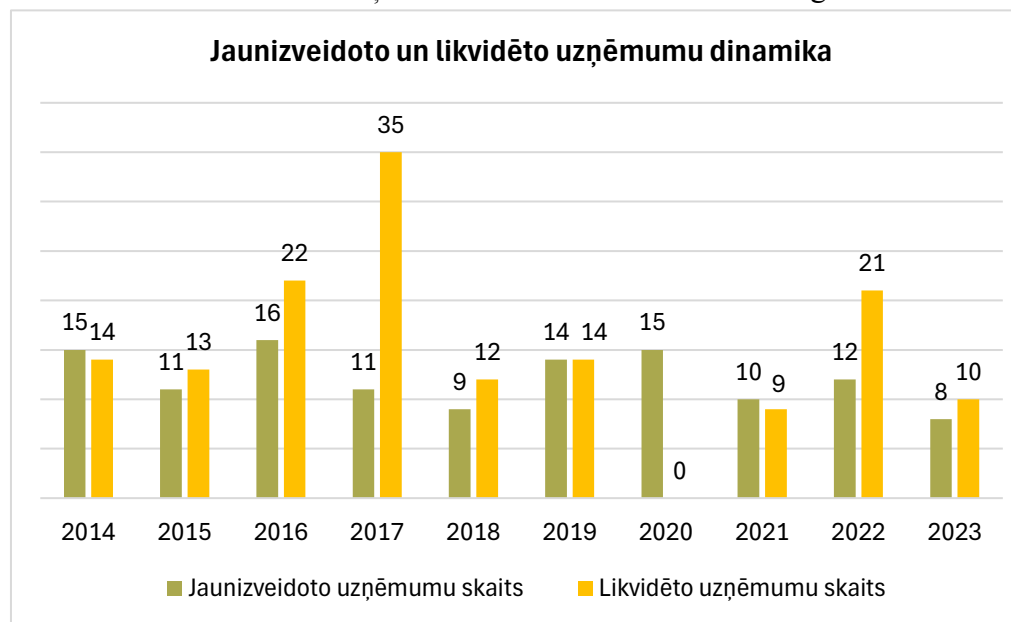
10. tabula. Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2023. gadā³⁶

Nr .p. k.	Uzņēmums	NACE	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums 2023.gadā, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2022., %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2021., %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2020., %	Administratīvā teritorija
1	SIA LATGRAN	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	167506601	-17.96	4.21	94.91	Jaunjelgava
2	SIA BILLERUD Latvia	02.20	Mežizstrāde	78410378	-5.32	54.55	57.81	Jaunjelgava
3	SIA ASP PLUS	02.20	Mežizstrāde	10062395	20.31	42.69	36.06	Jaunjelgava
4	SIA MV Tara	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	7032077	-26.68	24.49	86.44	Jaunjelgava
5	Aizkraukles rajona Daudzeses pagasta zemnieku saimniecība VAIROGI	02.40	Mežsaimniecības palīgdarbības	4856084	12.51	46.89	41.16	Daudzeses pagasts
6	SIA Salenieku Bloks	23.61	Būvniecībai paredzēto betona izstrādājumu ražošana	4754727	3.28	31.98	44.14	Sērenes pagasts
7	SIA Sērenes piens	10.51	Piena pārstrāde un siera ražošana	1900341	7.07	318.59	2362.03	Sērene, Sērenes pagasts
8	SIA O.K. KOKS	02.20	Mežizstrāde	1821934	-0.46	52.59	54.00	Jaunjelgava
9	Daudzeses pagasta U.Rubeņa zemnieku saimniecība ZIEDIŅI	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1264082	15.74	15.02	45.93	Daudzeva, Daudzeses pagasts
10	Seces pagasta zemnieku saimniecība Ziedāni-1	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1122926	-25.14	-10.50	27.94	Seces pagasts

■ Jaunjelgavas apvienības teritorija atrodas pie galvenajiem transporta ceļiem, kas ļauj ērti piekļūt lielākajām Latvijas pilsētām un kaimiņu reģioniem. Transporta infrastruktūra ir svarīga, jo tā atvieglo uzņēmējdarbību un preču plūsmu, īpaši lauksaimniecības produktiem, kas jātransportē uz tirgu.

³⁶ <https://statistika.lursoft.lv/lv/statistika/gada-parskati/ar-lielako-gada-apgroziju/novads/aizkraukles-novads/#lapa2>

Laika posmā no 2014. līdz 2023. gadam jaunizveidoto uzņēmumu skaits svārstījās no 8 līdz 16. Vislielākais jaunizveidoto uzņēmumu skaits bija 2016. gadā – 16 uzņēmumi. 2020. gadā netika reģistrēts neviens uzņēmums, bet 2023. gadā tika reģistrēti vien 8 jauni uzņēmumi, kas ir divas reizes mazāk nekā 2016. gadā. Vislielākais likvidēto uzņēmumu skaits bija 2017. gadā 35 uzņēmumi. Vismazākais likvidēto uzņēmumu skaits tika reģistrēts 2021. gadā - 9 uzņēmumi. 2020. gadā netika likvidēts neviens uzņēmums. Tas saistīts ar Covid 19 pandēmiju Latvijā un nodokļu politiku. Var novērot, ka dibināto uzņēmumu skaits ir samazinājies pēdējos gados, it īpaši pēc Covid 19 pandēmijas. Jaunizveidoto un likvidēto uzņēmumu skaits no 2014. līdz 2023. gadam attēlots 19. attēlā.

19. attēls. Jaunizveidoto un likvidēto uzņēmumu skaits Jaunjelgavas apvienības teritorijā no 2014. līdz 2023. gadam ³⁷

Realizētie projekti uzņēmējdarbības veicināšanai:

2013. gadā:

▪ Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projekta „Vietējās pārtikas tirdzniecības vietu izveide Jaunjelgavas novadā” ietvaros izgatavotas un uzstādītas

³⁷ Ekonomiskā attīstība un uzņēmējdarbība: <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

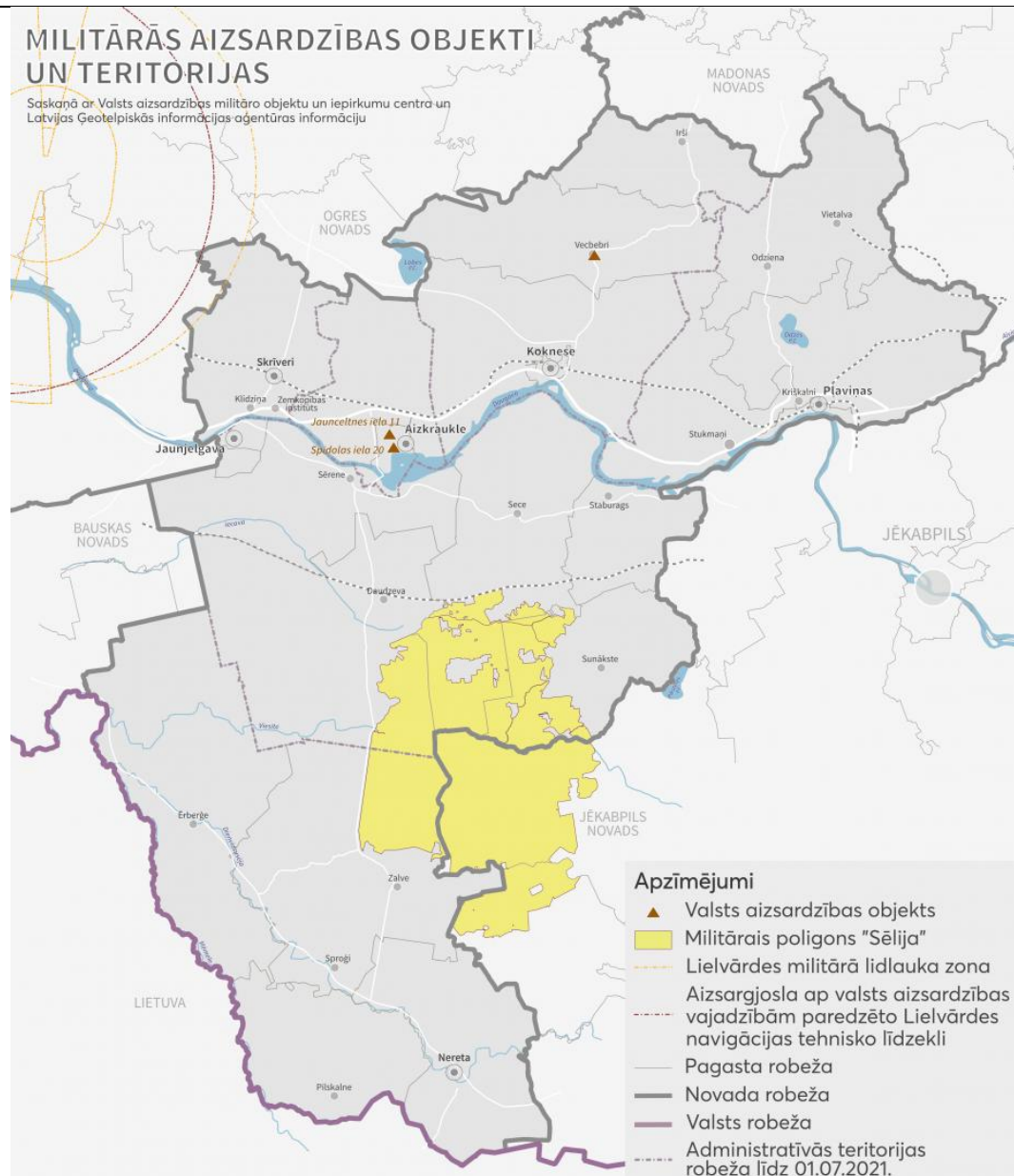
		divpadsmit tirdzniecības nojumes katrā pagastā - Secē, Staburagā, Sunākstē, Serenē, Daudzesē un Jaunjelgavas pilsētā, lai veicinātu vietējās pārtikas tirdzniecību Jaunjelgavas novadā. Tirdzniecības nojumes veicina vietējo uzņēmējdarbību un atbalsta vietējos iedzīvotājus. <u>2014. gadā:</u> ▪ Tranzīta maršruta ielas “Rīgas šoseja” atjaunošana. <u>2016. gadā:</u> ▪ Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projekta Nr. 16-04-A00702-000023 “Jaunjelgavas novada Staburaga pagasta lauku ceļu infrastruktūras pārbūve” ietvaros ir pārbūvēti Staburaga pagasta lauku ceļi “Laužkalni – Skābuči” un “Viļņi – Puķītes”. ▪ Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projekta Nr. 16-04-AL08-A019.2202-000005 “Infrastruktūras pilnveidošana Vīgantes parkā” ietvaros ir uzstādīta atpūtas nojume Vīgantes parkā, Staburaga pagastā. <u>2018. gadā:</u> ▪ Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai projekta Nr. 17-04-A00702-000013 “Jaunjelgavas novada lauku ceļu infrastruktūras pārbūve” ietvaros ir pārbūvēti lauku ceļi “Secē-Boki”, “Kļavāji-Staltāni” un “Grāvkalēji-Krieviņi”. ▪ Realizēts projekts “Strūves ģeodēziskā loka punkts “Bristene”” ar biedrības “Daugavas Savienība” līdzfinansējumu. <u>2020. gadā:</u> ▪ Uzstādītas norādes projekta „Ceļa zīmes Bristenes Strūves loka punktam”, ietvaros ar biedrības “Daugavas Savienība” līdzfinansējumu. <u>2023. gadā:</u> ▪ Īstenots projekts Nr.LLI-474 "Dzīve pie upēm: tūrisma produktu attīstība, balstoties uz seno un mūsdienu Baltijas valstu vēsturi" (Living Rivers), kura ietvaros organizētas Mediju un tūrisma profesionāļu tūres, pieredzes apmaiņas braucieni uzņēmējiem, tūrisma un kultūras speciālistiem uz partneru teritorijām, reklāmas video potenciālajiem apmeklētājiem par upju krastu pilsētām, jauno mākslinieku rezidence Latvijā un jauno fotogrāfu rezidence Lietuvā, lai piesaistītu tūristu uzmanību esošajiem un jaunajiem tūrisma galamērķiem ar radošām izpausmēm un radīto darbu ekspozīcijām; dažādi kultūras pasākumi, starptautiska konference par ūdens tūrismu, QR kodu sistēmas izveide, ērtu atpūtas vietu izveide Daugavas krastā – blakus Staburagam, laivu piestātnes izveide Daugavas krastā Staburaga pagastā. Iegūtā vēsturiskā informācija par tirdzniecības laiku Daugavā tiks izmantota virtuālās realitātes tūrisma stendiem, tūrisma informācijas punktam un tūrisma ekskursijām, izveidoti informatīvie stendi, veikta Jaunjelgavas pilsētas vēsturiskā izpēte. ▪ Uzstādīts informatīvs stends Bristenē - Strūves ģeodēziskā loka punktā.	
--	--	---	--

		2023. gadā uzsākta: - Pašvaldības ceļa “Robežnieki- Bajāri- Aprāni” pārbūve Seces pagastā. - Pašvaldības ceļa Tapaskrogs-Daudzese pārbūve Daudzeses pagastā. - Pašvaldības ceļa Pelši-Strautiņi pārbūve Daudzeses pagastā. - Aizkraukles novada uzņēmējiem tiek nodrošināta informācija par uzņēmējdarbības iespējām novadā, organizēti semināri, tikšanās. Ik gadu tiek rīkots uzņēmēju godināšanas pasākums, organizēts Biznesa ideju konkurss “Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā”. Uzņēmējdarbības centrs nodrošina un plāno novada uzņēmēju mārketinga aktivitātes – piedalīšanos izstādēs un mārketinga materiālu sagatavošanu, veicina un koordinē pieredzes apmaiņas pasākumus un Aizkraukles novada pašreizējās situācijas raksturojums, publicitāti gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.	
Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji	- Saimnieciskā darbība īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās ir pieļaujama atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteikto kārtību un ierobežojumus. (VP 4.4. nodaļa) - Teritorijas plānojumā galvenokārt tiek ietverti vides aspekti, kuri veicina kvalitatīvas dzīves vides izaugsmi un dabas saglabāšanu, iekļaujot biodaudzveidības aizsardzību un saglabāšanu. (VP	2023. gada 22. jūnijā Saeima otrajā – galīgajā – lasījumā pieņēma Militārā poligona “Sēlija” izveides likumu, nosakot priekšnoteikumus jauna militārā poligona “Sēlija” izveidei Jēkabpils un Aizkraukles novadu teritorijās. Likumā ietvertie atvieglojumi ļaus uzsākt militārā poligona infrastruktūras izbūvi ar servitūtu apgrūtinātos nekustamajos īpašumos, kas ir atsavināmi sabiedrības vajadzībām – militārā poligona izbūvei. Darbi, kuru rezultātā mainās īpašuma stāvoklis un vērtība, piemēram, koku ciršana vai būvdarbi, pirms atsavināšanas procesa pabeigšanas tiks organizēti pēc Aizsardzības ministrijas lēmuma par taisnīgas atlīdzības noteikšanu pieņemšanas. Vienlaikus Saeima pieņēma grozījumus Meža likumā, kas ļaus kā kompensāciju par atsavināmo nekustamo īpašumu saņemt valsts meža zemi, ja īpašnieks būs izteicis tādu vēlmi. Poligona attīstība tiek plānota tā, lai maksimāli neskartu privātīpašnieku tiesības un iedzīvotāju kustības brīvību – lielākā daļa poligona ir plānota mežu īpašumos. Realizējot Militārā poligona "Sēlija" izveidi, Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs sācis poligona infrastruktūras 1. kārtas plāna īstenošanu. Ir noslēgusies pirmo būvprojektu izstrāde un noslēgti būvdarbu līgumi par nesprāgušās munīcijas zonas un poligona vadības torņa izbūvi, kā arī trīs šautuvju un munīcijas uzglabāšanas vietas izbūvi 2024. gada oktobrī sāka poligona pirmās kārtas būvniecības īstenošana. Pirmās kārtas realizāciju, kas sāka 2023. gadā, paredzēts īstenot līdz 2025. gada beigām. Jaunā poligona izveide veicinās reģiona ekonomikas attīstību un sildīs Aizkraukles un Jēkabpils novadu ekonomiku, jo palielinās cilvēku skaita pieplūdumu, infrastruktūras sakārtošanu un jaunas darba vietas. Nacionālie bruņotie spēki ievēros visas vides prasības un saudzīgi izturēsies pret dabu.³⁸Daudzeses un Sunākstes pagasta teritorija iekļaujas jaunajā militārā poligona “Sēlija” teritorijā. Skatīt 21. attēlu.	- Nepieciešams pārskatīt ciema teritorijas un robežas. - Tiek izvērtēts novada teritorijas esošais potenciāls, resursi un noteiktas teritorijas izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumi, tostarp prasības derīgo izrakteņu ieguves vietu izveidei, ainaviski vērtīgu teritoriju noteikšanai, vēja parku un saules parku teritoriju noteikšanai.

³⁸ <https://www.mod.gov.lv/lv/selijas-militarais-poligons>

5.nodaļa)

▪ Novada ģeogrāfiskais novietojums, salīdzinoši tuvais attālums no valsts galvaspilsētas un estētiskās ainavas var sekmēt jaunu apbūves teritoriju veidošanos, kas var radīt antropogēno slodzi uz vidi, ja netiek izbūvētas efektīvas inženierkomunikācijas. Līdz ar to jāparedz inženierkomunikāciju nodrošinājumu detālplānojumos vai būvprojektā, iekļaujot ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas risinājumus. Ciemos cik vien, iespējams, jāparedz plānotās apbūves pieslēgšana esošai centralizētai ūdensapgādei un notekūdeņu savākšanai. Ūdens attīrīšana un novadīšana vidē jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām. (VP 5. nodaļa)

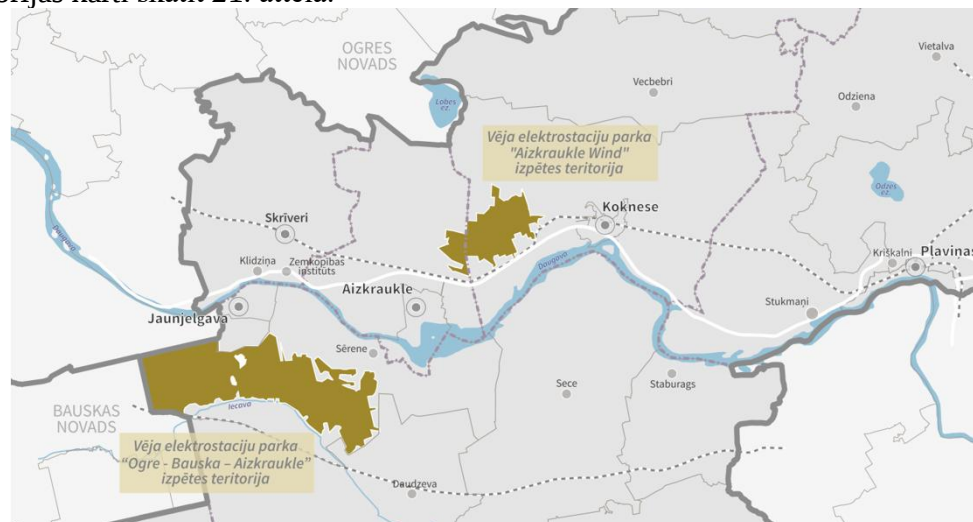

20. Attēls. Militārā poligona "Sēlija" teritorija.³⁹

- SIA "Latvijas vēja parki" Jaunjelgavas apvienības teritorijā plāno izvietot vēja

³⁹ https://www.aizkraukle.lv/sites/aizkraukle/files/gallery_images/7_militaras_teritorijas_objekti.png

turbīnas. Šobrīd noris ietekmes uz vidi novērtējums vēja elektrostaciju parkam “Ogre - Bauska – Aizkraukle” un tā saistītās infrastruktūras projekta īstenošanai Ogres novada Birzgales pagastā, Bauskas novada Valles un Kurmenes pagastos un Aizkraukles novada Sērenes pagastā. 2024. gadā notika 3 sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (Birzgales pagastā, Jaunjelgavā un Valles pagastā). Izpētes teritorijā paredzētās darbības ietvaros plānots uzstādīt līdz 60 vēja elektrostacijas (turpmāk -VES), kur katras stacijas nominālā jauda varētu sasniegt 8 MW. VES novietojums un skaits tiks precizēts IVN procesa gaitā. Vēja parka infrastruktūras tehniskie risinājumi un saražotās elektroenerģijas akumulēšana tiks precizēta IVN procesā. Saražotā elektroenerģija tiks nodota pārvades tīklā, izmantojot esošo augstsprieguma elektropārvades kabeļu līniju. Pieslēguma nodrošināšanai tiks izbūvētas jaunas apakšstacijas, kuru novietojums tiks izvērtēts IVN ziņojuma izstrādes procesā. IVN ziņojuma izstrādes laikā tiks detalizēti vērtētas arī elektroenerģijas uzkrāšanas BESS tehnoloģijas un to alternatīvas. Paredzēts, ka būvniecības un ekspluatācijas laikā Vēja parkam piekļuve tiks nodrošināta pa valsts, pašvaldības un Latvijas valsts mežu uzturētiem esošajiem ceļiem. IVN procedūras laikā tiks vērtēti esošo pievedceļu tehniskie raksturlielumi un nepieciešamie uzlabojumi, kā arī vērtētas citas piebraukšanas iespējas un risinājumi.⁴⁰ Vēja parka “Ogre - Bauska – Aizkraukle” izpētes teritorijas karti skatīt 21. attēlā.

21. Attēls. Vēja parka “Ogre - Bauska – Aizkraukle” izpētes teritorija⁴¹

- Jaunjelgavas novada apdzīvojuma struktūru veido Jaunjelgavas pilsēta, novada

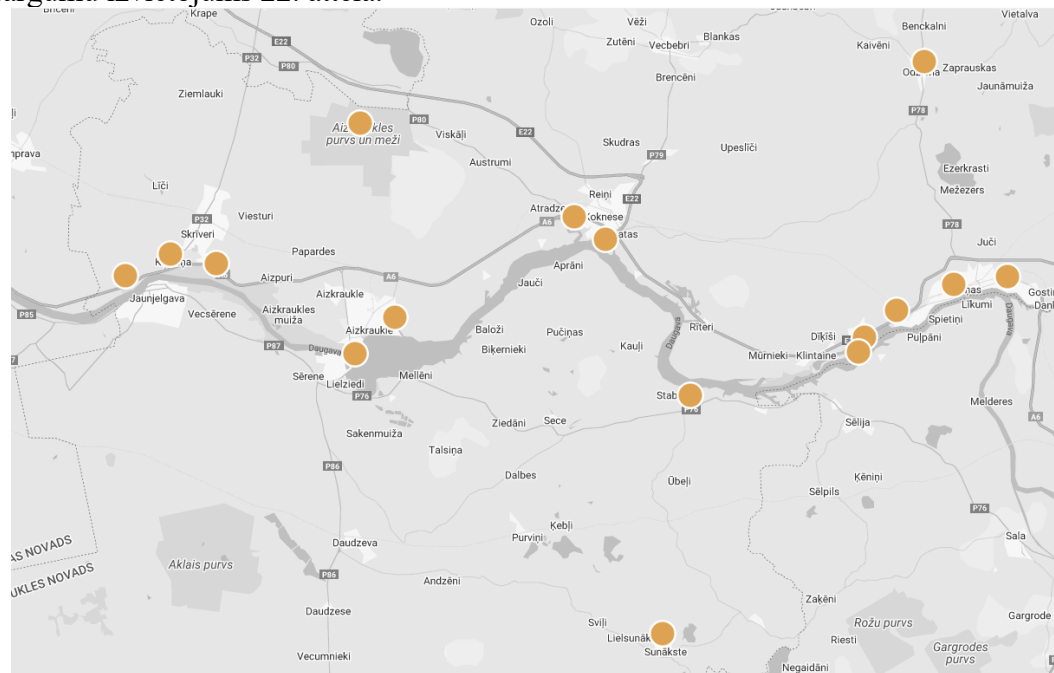
⁴⁰ <https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/veja-parka-ogre-bauska-aizkraukle-un-ta-saistitas-infrastrukturas-projekta-istenosana-ogres-novada-birzgales-pagasta-bauskas-novada-valles-un-kurmenes-pagastos-un-aizkraukles-novada-serenes-pagasta-sia-latvijas-veja-parki>

⁴¹ https://www.aizkraukle.lv/sites/aizkraukle/files/gallery_images/10_veja_projekti.png

	pagastu ciemi (tajā skaitā vasarnīcu un dārza māju apbūves ciems Lielziedi) un lauku teritorijas apbūves teritorijas - viensētas un viensētu grupas, lauksaimnieciskās ražošanas objekti, publiskās ēkās u.c. ▪ Grafiskās daļas kartēs teritorijas robežas noteiktas Jaunjelgavas pilsētai un 11 ciemiem - Daudzeva, Daudzese, Sērene, Mellēni, Talsiņi, Lielziedi, Dīķi, Sece, Purviņi, Staburags un Sunākste. ▪ Izstrādājot jauno Aizkraukles novada teritorijas plānojumu, nepieciešams pārskatīt ciema teritorijas un robežas. ▪ 2021. gadā pēc administratīvi teritoriālās reformas tika apstiprināta Aizkraukles novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.-2034.gadam (apstiprināta ar Aizkraukles novada pašvaldības 17.11.2021. lēmumu Nr.473). ▪ 2021. gada nogalē apstiprināta Aizkraukles novada Attīstības programma 2021.-2028.gadam (apstiprināta ar Aizkraukles novada pašvaldības 17.11.2021. lēmumu Nr.472). ▪ 2022. gadā Koknese ieguva pilsētas statusu. ▪ Saistošie noteikumi nerada tiešu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. ▪ Aizkraukles novada teritorijā apbūve notiek saskaņā ar Aizkraukles novada teritorijas plānojumu, blīvāka apbūve tiek veidota pilsētas un ciema teritorijās. ▪ Aizkraukles novada dome 2023. gada 16. martā pieņēmusi lēmumu Nr.8 (protokols Nr.4; 4§) "Par Aizkraukles novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu", lemjot par jauna Aizkraukles novada teritorijas plānojuma izstrādi un apstiprinot darba uzdevumu. ▪ Viena no pašvaldības autonomajām funkcijām saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu ir noteikt zemes izmantošanu un apbūvi. Atbilstoši normatīvajiem aktiem līdz 2025. gada 31. decembrim pašvaldībām jāizstrādā jauni saistošie noteikumi par teritorijas plānojumu. Tā izstrādes mērķis ir nodrošināt vienotu prasību noteikšanu Aizkraukles novada teritorijas izmantošanai un apbūvei, nosakot priekšnoteikumus vides kvalitātes paaugstināšanai, ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai teritorijas un citu resursu izmantošanai, mērķtiecīgai un līdzsvarotai ekonomikas attīstībai, pamatojoties uz Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2034. gadam noteikto telpiskās attīstības perspektīvu, Aizkraukles novada attīstības programmā 2021.–2028. gadam noteiktos mērķus un ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likumā un Teritorijas attīstības plānošanas likumā nostiprinātos teritorijas attīstības plānošanas principus. Teritorijas plānojumu izstrādā saskaņā ar nacionālā un reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2035. gadam noteiktajiem uzdevumiem un plānoto telpiskās attīstības perspektīvu, ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un	
--	---	--

apbūvi noteiktās prasības, kā arī izvērtējot blakus esošo novadu – Bauskas, Jēkabpils, Ogres un Madonas novada pašvaldību plānošanas dokumentus.

■ Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti “Dāvāna Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”, kuras ietvaros tika noteikti ainavu dārgumi nacionālā un reģionālā līmenī. Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģiona robežas nosaka samērā viendabīgā ainavas telpiskā struktūra, Aiviekstes kā nozīmīgas vēsturiskas robežupes robežas un Daugavas senielejas (t.sk. Lauces ielejas) ainava, un tas ietver 9 ainavu apvidus. Ainavu reģionā vienlīdz dominē kā plaši mežu masīvi, tā arī atsevišķi plašu lauksaimniecības zemju masīvi un daudzveidīgi lauksaimniecības zemju kompleksi. Nozīmīgas ir arī purvu ainavas (atsevišķi masīvi ir izstrādāti), bet gar Daugavu virknējas urbanizētas ainavu telpas. Ainavu dārgumi nacionālajā mērogā: Daugava ar Pļaviņu HES, Daugava pie Klidziņas un Skrīveru dendroloģiskais parks, Daugava un Pērses sateka un Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām.⁴² Ainavu dārgumu izvietojums 22. attēlā.

22. Attēls. Ainavu dārgumi Aizkraukles novadā⁴³

⁴² Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

⁴³ <https://ainavudargumi.lv/ainavu-karte/>

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums):

- Monitoringa pārskata periodā 10 gadu laikā līdz 2023. gadam nav konstatētas plānošanas dokumenta būtiskas vai neparedzētas ietekmes uz vidi, cilvēku veselību un drošību, jo teritorijas plānošana, izmantošana un apbūve tiek veikta, ievērojot pašvaldības saistošos noteikumus un citus normatīvos aktus, kā arī institūciju nosacījumus un tehniskos noteikumus.
- Jaunjelgavas novada teritorijas plānojums 2013.-2024. gadam izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada noteikumiem Nr.240, ievērojot tajos noteikto teritorijas plānu izstrādāšanas kārtību un procedūru, kā arī saistošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas plānošanā un būvniecībā.
- Pilnīgu datu trūkums traucē novērtēt vides stāvokļa (gaisa kvalitāte, ūdens kvalitāte) izmaiņas plānošanas dokumenta ietekmē.
- Nav pamata uzskatīt, ka Jaunjelgavas novada teritorijas plānošanas īstenošana būtu radījusi būtiski ietekmi arī uz aizsargājamajām dabas teritorijām.
- Kopumā pašvaldībā ir veiktas aktivitātes, kas ietekmē uzņēmējdarbības attīstību un vides kvalitātes saglabāšanu. Ir paaugstināts labiekārtojuma līmenis, komunālās infrastruktūras līmenis, uzlabota satiksmes drošība un ceļu infrastruktūra, veikti ēku energoefektivitātes pasākumi, veicot piesārņojuma slodzes samazinājumu uz vidi.
- Jaunjelgavas apvienības teritorijā esošās aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī mikroliegumi, sugas un biotopi turpina kalpot kā svarīgs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas elements.
- Teritorijas plānojumā ieteicams pārskatīt ciema teritorijas un robežas.
- Būtu nepieciešams rast jaunas iespējas finanšu līdzekļu piesaistei, kas tiktu novirzīti iedzīvotāju atbalstam, lai sekmētu mājsaimniecību skaita pieaugumu, kas pievienojušās izveidotajiem centralizētajam ūdensvadiem un centralizētajiem notekūdeņu tīkliem. Tādā veidā mazinātos augsnes un gruntsūdeņu fekālais un bakterioloģiskais piesārņojums.
- Palielinot noslēgto līgumu skaitu ar iedzīvotājiem par centralizēto sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, tiks garantēta atkritumu savākšana, mazinot nepareizu atkritumu apsaimniekošanu (noglabāšanu, sadedzināšanu). Nepareiza atkritumu apsaimniekošana var atstāt negatīvu ietekmi uz vidi ilgtermiņā. Atkritumu apsaimniekošanā jāturpina arī cīņa ar nelegālu atkritumu izmešanu un piegriešanu.
- Tūrisma infrastruktūras (viesnīcas, viesu mājas, kempingi, ēdināšanas iestādes un citi servisa objekti) attīstība būtu nepieciešama, lai spētu piesaistīt un nodrošināt tūrisma pieaugumu, līdz ar to veicinātu novada atpazīstamību. Pareizi labiekārtojot dabas teritorijas un izveidojot ekotūrisma takas, var vienlaikus attīstīt tūrisma uzņēmējdarbību, kā arī izglītēt cilvēkus par vides jautājumiem.
- Iedzīvotāju skaits ir samazinājies, saimnieciskās aktivitātes nav būtiski mainījušās.
- Viena no lielākajām vērtībām jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir teritorijas ar ainavisku vērtību, kur katrā novadā ir izceļamas savas unikālas vērtības.
- Nepieciešams īstenot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai, samazinot siltumnīcefekta izraisīto gāzu (SEG) emisijas, veicinot atjaunojamo resursu izmantošanu fosilo vietā un oglekļa dioksīda (CO₂) piesaisti (piemēram, stādot kokus un mežus).
- Nepieciešams īstenot pielāgošanos klimata pārmaiņām, veidojot noturīgu infrastruktūru un risinājumus pret klimata pārmaiņu sekām, piemēram, plūdiem, dzeramā ūdens pieejamību karstajās dienās, un ēku attiecīgus inženiertehniskus risinājumus, piemēram, apēnojumam.
- Nepieciešams rast iespējas piesaistīt ES fondu un valsts līdzekļus jaunu projektu īstenošanai novada attīstībai.
- Jaunajā Aizkraukles novada teritorijas plānojumā būtu nepieciešams iestrādāt prasības, kas saistītas ar vēja parku un saules parku attīstību, kas strauji ienāk Aizkraukles novada teritorijā.